

อนุพากย์แสดงวัตถุประสงค์ในภาษาไทย ตามมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษา

พิรุพห์ ปิยมพงศ์^{*}

บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบโครงสร้างทางมโนทัศน์และอนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์ในภาษาไทยตามมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษาในประเด็นที่ว่า ผู้ใช้ภาษาไทยมีโครงสร้างทางมโนทัศน์รวมทั้งกลวิธีในการแสดงมโนทัศน์ดังกล่าวผ่านรูปภาษาในลักษณะที่คล้ายคลึงหรือแตกต่างจากภาษาอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลภาษาในเชิงแบบลักษณ์จากการปริทัศน์วรรณกรรม ส่วนข้อมูลตัวอย่างภาษาไทย ผู้ศึกษานำและปรับจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผลการศึกษาพบว่า อนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์ในภาษาไทยมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับอนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์ในภาษาอื่น ๆ ทั้งในด้านโครงสร้างทางมโนทัศน์และกลไกทางรูปนัย กล่าวคือ เมื่อพิจารณาโครงสร้างทางมโนทัศน์ของวัตถุประสงค์ มโนทัศน์ดังกล่าวประกอบด้วย 3 มโนทัศน์ย่อย ได้แก่ เจตนาในการกระทำ เป้าหมาย และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลัง สำหรับกลไกทางรูปนัย อนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์ในภาษาไทยแสดงผ่านรูปภาษาใน 2 ลักษณะ ได้แก่ (1) การใช้ตัวบ่งชี้วัตถุประสงค์ซึ่งจำแนกเป็นคำเชื่อมอนุพากย์และคำบุพบท และ (2) การใช้หน่วยสร้างกริยาเรียง กลวิธีทางภาษาในการแสดงอนุพากย์วัตถุประสงค์ที่ไม่พบในภาษาไทย คือ การใช้ตัวบ่งชี้ที่มีลักษณะเป็นหน่วยคำเติม

^{*} อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาอังกฤษและภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ติดต่อได้ที่: ppiroon9@staff.tu.ac.th

คำสำคัญ: อนุพากย์แสดงวัตถุประสงค์; หน่วยสร้างแสดงวัตถุประสงค์; แบบลักษณะ
ภาษา; ความเชื่อมโยงทางมโนทัศน์

Purposive Clauses in Thai from Typological Perspective

Piroon Piyamahapong^{*}

Abstract

This academic article aims at investigating and comparing purposive clauses in Thai from a typological perspective in two main facets: conceptual structure and formal mechanism. Data from various languages were collected from previous research and studies while examples from Thai were collected and adjusted from the Thai National Corpus (TNC) under the Patronage of Her Royal Highness Princess Mahachakri Sirindhorn. It was found that the conceptual structure of purpose and the formal mechanisms of purposive clauses in Thai were similar to those found in other languages. Conceptual structure of purpose in Thai is comprised of three concepts: volitionality, target-directedness and future orientation. It can be posited that purpose is a universal concept due to the fact that when compared to various languages, this concept possesses comparable attributes as mentioned earlier. In Thai, the concept of purpose is encoded through linguistic representations called purposive clauses or purposive constructions by means of (1) the use of grammatical markers, which can be divided into two categories: subordinator and preposition, and (2) the use of serial verb construction. Affixation is not found as an encoding strategy for the aforementioned concept.

^{*} Lecturer, Department of English and Linguistics, Faculty of Liberal Arts, Thammasat University, e-mail: ppiroon9@staff.tu.ac.th

Keywords: Purposive Clause; Purposive Construction; Linguistic Typology;
Conceptual Link

1. บทนำ

แบบลักษณ์ภาษา (Linguistic Typology) เป็นการศึกษาแขนงหนึ่งทางภาษาศาสตร์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจำแนกภาษาตามลักษณะทางภาษา (Typological classification) กล่าวคือ ภาษาที่แสดงลักษณะทางภาษาแบบเดียวกันก็จะอยู่ภายใต้การจัดกลุ่มประเภททางภาษากลุ่มเดียวกัน นอกจากนี้ การศึกษาแนวทางดังกล่าวยังมีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อสรุปรวม (Generalization) จากการเปรียบเทียบลักษณะทางภาษา (Linguistic feature) ของภาษาต่างๆ ในประเด็นที่ว่า ภาษากลุ่มที่พิจารณา มีลักษณะทางภาษาประการใดร่วมกัน การค้นพบลักษณะร่วมดังกล่าวนำไปสู่ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับสากลลักษณะของภาษามนุษย์ (Language universal) (Croft, 2003; Daniel, 2010; Moravcsik, 2013) คำว่า “แบบลักษณ์ภาษา” ที่ใช้ในบทความฉบับนี้อิงตามวัตถุประสงค์ประการที่สองซึ่งก็คือการหาข้อสรุปรวมเกี่ยวกับลักษณะทางภาษาจากการเปรียบเทียบข้ามภาษา (Crosslinguistic Comparison)

วัตถุประสงค์ (Purpose) เป็นมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคาดหวังดังกล่าวเป็นแรงจูงใจ (Motivation) ที่ส่งผลให้หน่วยร่วมเหตุการณ์¹ ((Event) participant) หน่วยหนึ่งกระทำหรือแสดงเหตุการณ์บางอย่าง

¹ หน่วยร่วมเหตุการณ์เป็นคำที่ใช้ในระนาบทางอรรถศาสตร์เพื่อบ่งบอกว่า หน่วยนาม (Nominal unit) หรืออาร์กิวเมนต์ (Argument) มีบทบาททางความหมาย (Semantic role) ในเหตุการณ์หนึ่งๆ ที่แสดงผ่านหน่วยกริยา (Verbal unit) อย่างไร เป็นต้นว่า เหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ประกอบด้วยหน่วยนาม 3 หน่วย แต่ละหน่วยมีบทบาทของหน่วยร่วมเหตุการณ์ดังนี้ ผู้ให้สิ่งของ (Giver) สิ่งของที่ให้ (Thing given) และผู้รับสิ่งของ (Recipient) หากพิจารณาในมุมมองทางวากยสัมพันธ์ หน่วยนามที่แสดงบทบาทของหน่วยร่วมเหตุการณ์ทั้ง 3 แสดงความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ (Grammatical relation) กับคำกริยาในฐานะประธานกรรมปฐมภูมิ (Primary object) และกรรมทุติยภูมิ (Secondary object) ตามลำดับ ผู้ศึกษาใช้คำว่า กรรมปฐมภูมิ แทน กรรมตรง และ กรรมทุติยภูมิ แทน กรรมรอง เนื่องจากการจำแนกประเภทกรรมเป็นกรรมตรงและกรรมรองมุ่งเน้นไปที่ความสัมพันธ์เชิงความหมายเป็นหลัก ซึ่งพิจารณาจากการที่หน่วยนามที่แสดงความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ในฐานะกรรมได้รับผลกระทบ “โดยตรง” หรือ “โดยอ้อม” จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในขณะที่การจำแนกประเภทกรรมเป็นกรรมปฐมภูมิและกรรมทุติยภูมิมุ่งเน้นที่ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เป็นหลักซึ่งสอดคล้องกับข้อความสัมพันธ์ดังกล่าวไว้ข้างต้น

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือความคาดหวังนั้น วัตถุประสงค์นับว่าเป็นมโนทัศน์สากล (Universal concept) มโนทัศน์หนึ่งที่ใช้ภาษาต่างๆ รับรู้ร่วมกัน (Schmidtke-Bode, 2009) ประเด็นดังกล่าวนำมาสู่การศึกษาของ Schmidtke-Bode ที่พยายามระบุข้อสรุปรวมเกี่ยวกับมโนทัศน์วัตถุประสงค์รวมทั้งพิจารณาว่า หากเปรียบเทียบในหลายภาษาแล้ว ผู้ใช้ภาษาต่างๆ มีกลวิธีทางภาษา (Coding strategy) สำหรับการแสดงมโนทัศน์วัตถุประสงค์ผ่านรูปภาษาดังที่เรียกว่า หน่วยสร้างแสดงวัตถุประสงค์ (Purposive construction) หรืออนุพากยวัตถุประสงค์ (Purposive clause) อย่างไร ภาษากลุ่มใดแสดงคุณลักษณะของอนุพากยวัตถุประสงค์ที่เหมือนหรือแตกต่างกัน ความคล้ายคลึงหรือความแตกต่างเหล่านั้นเกิดขึ้นจากแรงจูงใจทางภาษา (Linguistic motivation) อะไร อาจกล่าวได้ว่า การศึกษาของ Schmidtke-Bode นำเสนอโครงสร้างทางมโนทัศน์ (Conceptual structure) ของวัตถุประสงค์รวมทั้งกลไกทางภาษาที่ใช้แสดงมโนทัศน์ดังกล่าวด้วยแนวทางการศึกษาตามแบบลักษณ์ภาษา ข้อมูลที่ผู้วิจัยนำมาเปรียบเทียบหรือที่เรียกว่า ภาษากลุ่มตัวอย่าง (Language sampling) มาจากภาษาที่ใช้ในพื้นที่บริเวณต่างๆ 7 แห่ง ได้แก่ ภาษาที่ใช้ในทวีปแอฟริกา ยูเรเชีย (Eurasia) โอเชียเนียและนิวกินี (Oceania and New Guinea) ออสเตรเลีย อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ และเมโสอเมริกา (Mesoamerica) รวมจำนวนภาษาทั้งสิ้น 80 ภาษา อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดประการหนึ่งของการศึกษาชิ้นนี้คือ หากพิจารณาภาษากลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาเปรียบเทียบจะพบว่า ภาษากลุ่มดังกล่าวเป็นภาษาในภูมิภาคตะวันตก ผู้ศึกษายังไม่ได้พิจารณาข้อมูลภาษาในอีกหลายบริเวณ หนึ่งในนั้นคือ กลุ่มภาษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ข้อจำกัดดังกล่าวอาจทำให้ข้อสรุปรวมที่วิเคราะห์ได้ไม่แสดงถึงคุณลักษณะที่เป็นสากลของมโนทัศน์และหน่วยสร้างแสดงวัตถุประสงค์

บทความฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบโครงสร้างทางมโนทัศน์รวมทั้งอนุพากยที่แสดงวัตถุประสงค์ในภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภาษาหนึ่งในประเด็นที่ว่า โครงสร้างทางมโนทัศน์รวมทั้งอนุพากยวัตถุประสงค์ในภาษาไทยมีลักษณะที่คล้ายคลึงหรือแตกต่างจากโครงสร้างทางมโนทัศน์และอนุพากยวัตถุประสงค์ในภาษาอื่นๆ ที่รวบรวมจากงานวิจัยและการศึกษาในอดีตหรือไม่ อย่างไร ข้อมูลในการศึกษาดังนี้ อาจเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาทางแบบลักษณ์ภาษาในอนาคต

เนื้อหาในบทความฉบับนี้จำแนกเป็น 5 หัวข้อ ได้แก่ หัวข้อที่ 2 นำเสนอภาพรวมของการศึกษาในอดีตที่วิเคราะห์และเปรียบเทียบโครงสร้างทางมโนทัศน์วัตถุประสงค์และกลไกทางรูปนัยสำหรับการแสดงมโนทัศน์ดังกล่าวผ่านรูปภาพ หัวข้อที่ 3 พิจารณาโครงสร้างทางมโนทัศน์และอนุพากย์วัตถุประสงค์นี้พบในภาษาไทยพร้อมทั้งนำเสนอข้อเปรียบเทียบในเบื้องต้นว่า คุณลักษณะทั้งสองประการเหมือนหรือแตกต่างจากโครงสร้างทางมโนทัศน์และอนุพากย์วัตถุประสงค์ในภาษาอื่นๆ อย่างไร ปัจจัยทางภาษาอะไรที่ก่อให้เกิดข้อเปรียบเทียบเหมือนหรือเปรียบเทียบดังกล่าว หัวข้อที่ 4 เป็นข้ออภิปรายเกี่ยวกับโครงสร้างทางมโนทัศน์และอนุพากย์แสดงวัตถุประสงค์ในภาษาไทยตามมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษา และหัวข้อที่ 5 เป็นบทสรุปจากการศึกษาคั้งนี้

2. โครงสร้างทางมโนทัศน์และอนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์ตามมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษา

2.1 โครงสร้างทางมโนทัศน์ของวัตถุประสงค์

2.1.1 โครงสร้างทางมโนทัศน์ของวัตถุประสงค์

การศึกษาภาษาในเชิงแบบลักษณ์สนใจที่จะเปรียบเทียบลักษณะทางภาษาที่ปรากฏร่วมกัน (Croft, 2003) อย่างไรก็ตาม การระบุสากลลักษณ์ทางภาษาอาจเป็นไปได้ยาก เนื่องจากแต่ละภาษามีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน เป็นต้นว่า ภาษากหลายภาษามีหน่วยสร้างกรรมมาจก (Passive construction) แต่ลักษณะของหน่วยสร้างดังกล่าวในภาษาเหล่านั้นไม่ได้มีลักษณะที่เหมือนกันทุกประการ อาทิ ภาษารูปคำโดด (Isolating language) จะใช้ตัวบ่งชี้หน่วยสร้างกรรมมาจก (Passive marker) ในลักษณะตัวบ่งชี้ทางไวยากรณ์ (Grammatical marker) ที่เป็นหน่วยคำเดี่ยว (Monomorphemic lexical item) เช่น คำว่า ถูก โดน หรือ ได้รับ ในภาษาไทย (อมราประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2553, น. 257-262) ส่วนภาษารูปคำติดต่อกัน (Agglutinating language) จะใช้กระบวนการทางหน่วยคำ (Morphological operation) เช่น การเติม

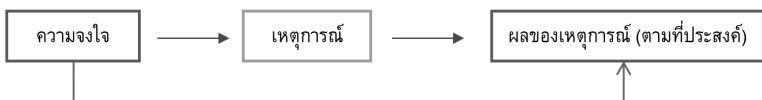
หน่วยคำ (Affixation) เพื่อแสดงหน่วยสร้างกรรมจาก ตัวบ่งชี้หน่วยสร้างกรรมจาก ในภาษากลุ่มดังกล่าวจึงมีสถานะเป็นหน่วยคำเติม (Affix) ที่ปรากฏตามลำดับไม่ได้ เช่น ตัวบ่งชี้หน่วยสร้างกรรมจาก *il* ในภาษาตุรกี

(1) <i>çocuk-lar</i>	<i>çağr-ıl-dı</i>
child-PL	invite-PASS-PST
'The children were invited.'	

(Öztürk, 2006, p.390)

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาในเชิงแบบลักษณ์ภาษาจึงไม่อาจพิจารณาเฉพาะเกณฑ์ทางโครงสร้างหรือทางรูปนัยได้เท่านั้น การศึกษาในเชิงแบบลักษณ์อาจต้องพิจารณาสากลักษณ์ทางภาษาจากเกณฑ์ทางความหมายหรือมโนทัศน์ร่วมด้วยดังที่ Hasplemath (2008) เรียกว่า มโนทัศน์เชิงเปรียบเทียบ (Comparative concept) การศึกษาอนุภาคย์ที่แสดงวัตถุประสงค์ตามมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษาก็ใช้กรอบความคิดดังกล่าวเป็นกรอบความคิดหลัก กล่าวคือ ศึกษาโครงสร้างทางมโนทัศน์ของวัตถุประสงค์ซึ่งอยู่ในขอบเขตทางความหมายและการแสดงมโนทัศน์ดังกล่าวผ่านรูปภาษาซึ่งอยู่ในขอบเขตทางรูปนัยหรือโครงสร้าง การศึกษามุมมองทั้ง 2 ร่วมกันส่งผลให้เห็นลักษณะทางภาษาที่เป็นสากลจากการเปรียบเทียบภาษาต่างๆ ได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์เป็นความคาดหวังของหน่วยร่วมเหตุการณ์หน่วยหนึ่ง ความคาดหวังดังกล่าวเป็นแรงจูงใจที่ส่งผลให้หน่วยร่วมเหตุการณ์ซึ่งมีบทบาทเป็นผู้กระทำ (Agent) กระทำเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือความคาดหวังที่ตนประสงค์ (Schmidtke-Bode, 2009) โครงสร้างทางมโนทัศน์ของวัตถุประสงค์แสดงในแผนภาพที่ 1 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1. แสดงโครงสร้างทางมโนทัศน์ของวัตถุประสงค์
(ปรับจาก Schmidtke-Bode, 2009)

เหตุการณ์ที่พิจารณาว่าเป็นวัตถุประสงค์ของการกระทำเหตุการณ์ใด เหตุการณ์หนึ่งประกอบด้วยมโนทัศน์ที่เป็นสากล 3 มโนทัศน์ดังต่อไปนี้ (1) ความจงใจหรือเจตนาของผู้แสดงกริยา (Volitionality) กล่าวคือ การที่ผู้กระทำจะแสดงกริยาหลักของเหตุการณ์ได้นั้น ผู้แสดงกริยาไม่ได้กระทำตามสัญญาติญาณหากแต่กระทำอย่างรู้สึกตัวและตั้งใจเพื่อให้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตนคาดหวัง (2) เป้าหมาย (Goal or target-directedness) จากที่ระบุความหมายของวัตถุประสงค์ไว้ว่าเป็นเหตุการณ์ที่ผู้กระทำแสดงกริยาหนึ่ง ๆ เพื่อให้เกิดผลตามที่ตนต้องการ การกระทำนั้นไม่ได้เกิดขึ้นโดยปราศจากหน่วยร่วมเหตุการณ์ที่รับผลจากเหตุการณ์ดังกล่าว แต่ผู้กระทำแสดงเหตุการณ์นั้น ๆ เพื่อให้บุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งมีบทบาทเป็น “เป้าหมาย” ของเหตุการณ์ได้รับผลที่เกิดขึ้น เป้าหมายในที่นี้อาจเป็นตัวผู้กระทำเอง บุคคลอื่น หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และ (3) การอิงช่วงเวลาในอนาคต (Future orientation) การบรรลุวัตถุประสงค์ไม่ได้เกิดขึ้นโดยทันทีแต่จะเกิดขึ้นภายหลังเหตุการณ์ที่ผู้กระทำแสดง อาจกล่าวได้ว่า วัตถุประสงค์เป็นผลจากความตั้งใจของผู้แสดงกริยาในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง วัตถุประสงค์จึงเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตหรือภายหลังเหตุการณ์ที่แสดงผ่านคำกริยาในอนุพากย์หลัก (Main clause) กล่าวโดยสรุป วัตถุประสงค์เกี่ยวข้องกับมโนทัศน์สำคัญ 3 มโนทัศน์ ได้แก่ ความตั้งใจในการแสดงกริยา เป้าหมาย และการอิงช่วงเวลาในอนาคต ยกตัวอย่างเช่น ผมไปญี่ปุ่นเพื่อหาประสบการณ์ เหตุการณ์ หาประสบการณ์ เป็นวัตถุประสงค์ของเหตุการณ์ ไปญี่ปุ่น ที่ผู้กระทำ ผม แสดง เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นจากความตั้งใจหรือเจตนาของผู้กระทำ เป้าหมายของเหตุการณ์นี้ คือ หน่วยร่วมผู้กระทำ ผม และวัตถุประสงค์ หาประสบการณ์ เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังเหตุการณ์ ไปญี่ปุ่น

2.1.2 วัตถุประสงค์ในฐานะความหมายทางไวยากรณ์

วัตถุประสงค์เป็นความหมายทางไวยากรณ์ (Grammatical meaning) ประเภทหนึ่ง ความหมายทางไวยากรณ์เป็นความหมายที่ปรากฏตามลำพังไม่ได้ ความหมายประเภทดังกล่าวต้องปรากฏร่วมกับความหมายเชิงเนื้อหาเพื่อแสดงข้อมูลทางไวยากรณ์ให้กับความหมายเชิงเนื้อหานั้น ความหมายทางไวยากรณ์แสดง

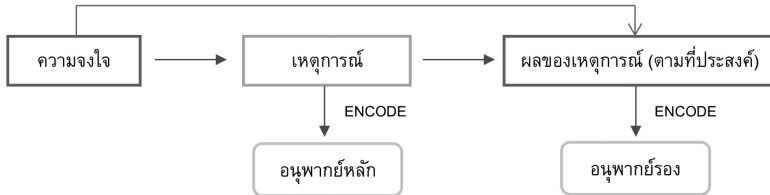
ผ่านรูปภาษาในลักษณะหน่วยคำทางไวยากรณ์ (Grammatical morpheme) หรือหน่วยสร้างทางวากยสัมพันธ์ (Syntactic construction) ความหมายทางไวยากรณ์จะอยู่ในแวดวงนามธรรม (Abstract domain) เช่น กาล การณ์ลักษณะ ทักษณภาวะ การรับประโยชน์ หรือความสัมพันธ์ระหว่างอนุพากย์ อาทิ ความเป็นเหตุเป็นผล เงื่อนไข ความขัดแย้ง วัตถุประสงค์นับว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างอนุพากย์ประเภทหนึ่งที่อนุพากย์หนึ่งแสดงเหตุการณ์หรือการกระทำที่ถูกขับเคลื่อนหรือได้รับแรงจูงใจจากอีกอนุพากย์หนึ่งซึ่งเป็นการคาดหวังของผู้แสดงกริยานั้น จากตัวอย่างข้างต้นในตอนท้ายของหัวข้อ 2.1.1 ที่ว่า ผมไปญี่ปุ่นเพื่อหาประสบการณ์ ประโยคนี้ประกอบด้วย 2 อนุพากย์ ได้แก่ ผมไปญี่ปุ่น และ (ผม) หาประสบการณ์ ทั้ง 2 อนุพากย์เชื่อมกันด้วยคำเชื่อมอนุพากย์ (Subordinator) เพื่อ อนุพากย์ (ผม) หาประสบการณ์ เป็นแรงจูงใจที่ขับเคลื่อนให้ผู้กระทำแสดงเหตุการณ์ในอนุพากย์หลักซึ่งก็คือ ไปญี่ปุ่น ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงพิจารณาให้วัตถุประสงค์เป็นความหมายทางไวยากรณ์ ความหมายทางไวยากรณ์แตกต่างจากความหมายเชิงเนื้อหา (Lexical meaning) ในประเด็นที่ว่า ความหมายเชิงเนื้อหาปรากฏได้ตามลำดับ ความหมายประเภทดังกล่าวแสดงผ่านรูปภาษาในลักษณะหน่วยศัพท์ (Lexeme) และแวดวงทางความหมายที่ความหมายเชิงเนื้อหาบ่งชี้้อาจเป็นแวดวงนามธรรม เช่น ความรัก ความดี วัฒนธรรม หรือแวดวงรูปธรรม (Concrete domain) เช่น รถยนต์ คอมพิวเตอร์ เครื่องปรับอากาศ เป็นต้น

2.2 กลไกทางรูปนัยในการแสดงมโนทัศน์วัตถุประสงค์ผ่านรูปภาษา

2.2.1 การแสดงมโนทัศน์วัตถุประสงค์ผ่านรูปภาษา

การพิจารณาอนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์ตามมุมมองทางแบบลักษณะภาษาจะใช้เกณฑ์ทางรูปนัยหรือเกณฑ์ทางโครงสร้างซึ่งต่างจากการพิจารณาโครงสร้างทางมโนทัศน์ที่ใช้เกณฑ์ทางความหมายดังที่นำเสนอในหัวข้อ 2.1 ที่ผ่านมา หน่วยสร้างวัตถุประสงค์ประกอบด้วย 2 อนุพากย์ ได้แก่ อนุพากย์หลักที่แสดงเหตุการณ์หลักของหน่วยสร้างซึ่งถือว่าเป็นเหตุการณ์ที่ได้รับแรงจูงใจมาจากเหตุการณ์ใน

อนุพากย์รอง (Subordinate clause) ซึ่งเป็นวิวัตถุประสงค์ของการแสดงเหตุการณ์ในอนุพากย์หลัก หน่วยสร้างแสดงวิวัตถุประสงค์แสดงได้ด้วยแผนภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2. แสดงหน่วยสร้างวิวัตถุประสงค์

จากการศึกษาตำแหน่งของอนุพากย์ที่ระบุวิวัตถุประสงค์ตามมุมมองทางแบบลักษณะภาษาพบว่า ในภาษาส่วนใหญ่ อนุพากย์ดังกล่าวจะมีตำแหน่งที่คงที่ คือ ปรากฏหลังอนุพากย์หลัก ลำดับของอนุพากย์ดังกล่าวไม่ได้ปรากฏขึ้นอย่างนิรนัย (Arbitrary) หรือปราศจากแรงจูงใจอื่นใด หากแต่เป็นผลมาจากความเป็นสัญรูป² (Iconicity) (Croft and Cruse, 2004; Evans and Green, 2006; Schmidtke-Bode, 2009) ที่ว่า เหตุการณ์ในอนุพากย์วิวัตถุประสงค์เป็นผลมาจากการแสดงเหตุการณ์ที่ระบุในอนุพากย์หลัก เหตุการณ์ดังกล่าวจึงเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต ส่วนเหตุการณ์ที่ปรากฏในอนุพากย์หลักเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน เพราะว่าถ้าไม่มีเหตุการณ์นี้ เหตุการณ์ในอนุพากย์วิวัตถุประสงค์ก็คงไม่เกิดขึ้น ผู้ใช้ภาษาจึงเชื่อมโยงประสบการณ์ทางเวลาดังกล่าวและแสดงผ่านทางตำแหน่งของอนุพากย์ทั้งสอง ในลักษณะที่ว่า อนุพากย์หลักซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนปรากฏหน้าอนุพากย์ที่ระบุวิวัตถุประสงค์ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลัง

² วิภาส โปธิแพทย์ (2561, น. 31) ใช้ “ความชัดใส” แทน Iconicity ตามเพียร์ศิริ วงษ์วิภาณนท์

2.2.2 กลไกทางรูปนัยของอนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์ตามมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษา

กลไกทางรูปนัยของอนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์จำแนกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ (1) การใช้ตัวบ่งชี้อนุพากย์วัตถุประสงค์ (Purpose Marker) แบ่งเป็น (1.1) ตัวบ่งชี้ที่เป็นคำศัพท์หน่วยคำเดี่ยวและ (1.2) ตัวบ่งชี้ที่เป็นหน่วยคำเติม กลไกประการที่ (2) คือ การใช้หน่วยสร้างกริยาเรียง (Serial verb construction) รายละเอียดเกี่ยวกับกลไกทางรูปนัยทั้ง 2 กลไกมีดังต่อไปนี้

(1) การใช้ตัวบ่งชี้อนุพากย์วัตถุประสงค์ ตัวบ่งชี้ดังกล่าวจำแนกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

(1.1) ตัวบ่งชี้อนุพากย์วัตถุประสงค์ที่เป็นคำศัพท์หน่วยคำเดี่ยว

ตัวบ่งชี้อนุพากย์วัตถุประสงค์ที่เป็นคำศัพท์หน่วยคำเดี่ยวเป็นรูปไวยากรณ์ (Grammatical form) ประเภทหนึ่งที่ปรากฏได้ตามลำพังซึ่งหมายถึงไม่ได้ปรากฏร่วมกับฐาน (Base) หรือรากศัพท์ (Root) ใดๆ ตัวบ่งชี้อนุพากย์วัตถุประสงค์ประเภทดังกล่าวพบในหลายภาษา เช่น คำเชื่อมอนุพากย์ *ta* ในภาษาเปอร์เซีย

(2) Eynœk-cœm-o	zœd-cœm	<u>ta</u>	be-tun-cœm
glasses-1SG-OBJ	hit-1SG	PURP	SUBJ-be.able.-1SG
behtoer	be-bin-cœm		
better	SUBJ-see-1SG		

'I put my glasses on so I could see better.'

(Mahootian, 1997 อ้างถึงใน Schmidtke-Bode, 2009, p.74)

หากพิจารณาร่วมกับลำดับของหน่วยประกอบ (Constituent order) คำเชื่อมอนุพากย์เป็นตัวบ่งชี้วัตถุประสงค์ที่พบมากในภาษาที่เรียงลำดับหน่วยประกอบแบบกริยาปรากฏหน้าหน่วยกรรม (VO) โดยที่ตัวบ่งชี้อนุพากย์วัตถุประสงค์จะปรากฏหน้าอนุพากย์ดังกล่าว คำศัพท์หน่วยคำเดี่ยวอีกประเภทหนึ่งที่บ่งชี้วัตถุประสงค์ คือ คำสังโยคบท³ (Adposition) คำสังโยคบทที่บ่งชี้วัตถุประสงค์จำแนกตามตำแหน่งการปรากฏได้ 2 ประเภท ดังนี้ คำสังโยคบทที่นำหน้าวัตถุประสงค์เรียกว่า Prepositional Purpose Marker คำสังโยคบทลักษณะดังกล่าวพบในภาษาที่ลำดับของหน่วย

ประกอบจัดเรียงแบบกริยาปรากฏหน้าหน่วยกรรม เช่น ภาษาลันโก (Lango)

- (3) Dákò òmàkò gwênò **mĕ** àcámâ
 woman 3SG.catch.PRF chicken for eat.MSD.1SG
 'The woman caught a chicken for me to eat.'

(Noonan, 1992 อ้างถึงใน Schmidtke-Bode, 2009, p.74)

ส่วนคำสังโยคบทที่ปรากฏหลังวัตถุประสงค์เรียกว่า Postpositional Purposive Marker คำสังโยคบทประเภทนี้พบในภาษาที่เรียงลำดับหน่วยประกอบที่หน่วยกรรมปรากฏหน้ากริยา (OV) นอกจากคำศัพท์หน่วยคำเดี่ยวทั้ง 2 ประเภทแล้ว กริยาช่วยที่ระบุวัตถุประสงค์ (Purposive Auxiliary) ก็เป็นคำศัพท์หน่วยคำเดี่ยวอีกประเภทหนึ่งที่ใช้แสดงวัตถุประสงค์ดังที่พบในภาษาเฟฮัน เทตัน (Fehan Tetun)

- (4) **Af** ó bá m-ó na'in sia futu manu?
 AUX 2SG go 2SG-with noble PL fight (cocks) bird
 'Would you go and cockfight with nobles?'

(Van Klinken, 1999 อ้างถึงใน Schmidtke-Bode, 2009, p.77)

³ คำสังโยคบทเป็นรูปภาษาที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยนามที่ปรากฏหน้าหรือหลังคำสังโยคบทดังกล่าวกับส่วนประกอบอื่นๆ ในโครงสร้าง รูปแบบความสัมพันธ์ทางความหมาย (Semantic Relation) ที่คำสังโยคบทแสดงมีหลายรูปแบบ เช่น ความสัมพันธ์เชิงปริภูมิ (Spatial Relation) หรือความสัมพันธ์เชิงเวลา (Temporal Relation) เป็นต้นว่า คำบุพบท un และ on ในตัวอย่าง A cat is sleeping under the table. John will visit his mother on Monday. นอกจากความสัมพันธ์ทางความหมายทั้ง 2 ประเภทแล้ว คำสังโยคบทยังใช้บ่งบอกบทบาททางความหมายของหน่วยนาม เช่น หน่วยนามหน่วยหนึ่งมีบทบาททางความหมายเป็นเครื่องมือ เป้าหมาย แหล่งที่มา เป็นต้น คำสังโยคบทจำแนกตามการปรากฏร่วมกับหน่วยนามที่มีบทบาทเป็นส่วนเติมเต็ม (Complement) ได้ 2 ประเภท ได้แก่ คำบุพบท (Preposition) คือ คำสังโยคบทที่ปรากฏหน้าหน่วยนาม และคำปรบท (Postposition) คือ คำสังโยคบทที่ปรากฏหลังหน่วยนาม วิชาส โพรทิแพทย์ (2561, น. 119) เรียกคำสังโยคบทว่า คำเชื่อมบ่งการก ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาเรียก Adposition ว่า คำสังโยคบท ตามที่ปรากฏในหนังสือของกึ่งกาญจน์ เทพกาญจนาน (2559)

ตัวบ่งชี้วัดรูปประสงคทั้ง 3 ประเภทดั่งนำเสนอข้างต้นเป็นคำศัพท์หน่วยคำเดี่ยว หากพิจารณาจากความซับซ้อนทางหน่วยคำ (Morphological complexity) ของตัวบ่งชี้ จะพบว่า ตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้วัดรูปประสงคที่ซับซ้อนน้อย กล่าวคือ ประกอบด้วยหน่วยคำเดี่ยว (Monomorphemic complexity) อย่างไรก็ตาม ตัวบ่งชี้วัดรูปประสงคในบางภาษามีความซับซ้อนทางหน่วยคำมากกว่า กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ดังกล่าวประกอบด้วยหลายหน่วยคำ (Polymorphemic complexity) หน่วยคำที่ประกอบกันเป็นตัวบ่งชี้วัดรูปประสงคที่ซับซ้อนนั้นมาจากคำศัพท์หน่วยคำเดี่ยว ไม่ใช่หน่วยคำเติมที่ต้องปรากฏร่วมกับหน่วยคำอื่นๆ เช่น ตัวบ่งชี้วัดรูปประสงคในภาษาม้งอญูดยั่ว (Hmong Njua)

(5)	John	dlha	<i>txhaj</i>	<i>le</i>	<i>tau</i>	noj	mov
	John	run	PURP			eat	rice

‘John is running in order to eat rice.’

(Harriehausen, 1990 อ้างถึงใน Schmidtke-Bode, 2009, p.83)

หรือตัวบ่งชี้วัดรูปประสงค so that, in order that หรือ so as to ในภาษาอังกฤษ ตัวบ่งชี้วัดรูปประสงคในบางภาษามีความซับซ้อนเพียงรูปแบบเดียว แต่ในบางภาษา ตัวบ่งชี้ดังกล่าวอาจมีความซับซ้อนได้ทั้งสองลักษณะขึ้นอยู่กับบริบทและสถานการณ์ในการใช้ว่า ผู้ใช้ภาษาจะเลือกใช้ตัวบ่งชี้วัดรูปประสงคที่มีความซับซ้อนมากน้อยเพียงใด

(1.2) ตัวบ่งชี้อนุภาคยัตรูปประสงคที่เป็นหน่วยคำเติม

หน่วยคำเติมเป็นรูปภาษาที่ไม่สามารถปรากฏได้ตามลำพัง หน่วยคำดังกล่าวต้องปรากฏร่วมกับหน่วยคำอื่นเพื่อแสดงข้อมูลทางไวยากรณ์ กิ่งกาญจัน เทพกาญจนา (2559, น.18) เสนอว่า หน่วยคำเติม (หรือที่กิ่งกาญจันเรียกว่า สัทอรรถเติม) เป็นรูปภาษาที่มีระดับความเป็นไวยากรณ์ (Degree of grammaticality) สูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับรูปไวยากรณ์ที่เป็นหน่วยศัพท์เดี่ยวและรูปติด (Clitic) หน่วยคำเติมที่บ่งชี้อนุภาคยัตรูปประสงคพบในภาษาที่มีระบบหน่วยคำ (Morphological system) ที่ซับซ้อน อาทิ เช่น หน่วยคำเติมท้าย (Suffix) *din* ที่ใช้ในภาษายูกาเกียร์ทางตอนใต้ (Southern Yukaghir)

(6) Terike-die tāt šej-re-din uke-s'

old.woman-DIM CONN enter-CAUS-PURP go.out-PRFV.INTR.3SG

'The old woman went out in order to bring it in.'

(Maslova, 2003 อ้างถึงใน Schmidtke-Bode, 2009, p.162)

หากพิจารณาร่วมกับลำดับของหน่วยประกอบ ตัวบ่งชี้ประเภทหน่วยคำเติมท้ายพบมากในภาษาที่เรียงลำดับหน่วยประกอบแบบหน่วยกรรมนำหน้ากริยาและตัวบ่งชี้ดังกล่าวปรากฏหลังอนุพากย์ที่ระบุประสงค์ หน่วยคำเติมอีกประเภทหนึ่งที่บ่งชี้วัตถุประสงค์คือ หน่วยคำที่แสดงกาล-การณณ์ลักษณะ-มาลา (tense-aspect-mood marker or TAM marker) เช่น ภาษาคายาดิลด์ (Kayardild) ที่ใช้หน่วยเติมท้าย ju ซึ่งเป็นมาลาแสดงความเป็นไปได้ (Potential mood) เพื่อบ่งชี้หนัยทางความหมายที่เกี่ยวข้องวัตถุประสงค์ดังตัวอย่าง

(7) Ki-l-da karna-ja minal-i

They-PL-NOM burn-RL scrub-MDL.LOC

karn-marri-wu rajurri-ju

grass-PRVT-MDL.PROP walk-POT

'They are burning off the scrub, so (they) can walk about

unimpeded by grass.'

(Evans, 1995 อ้างถึงใน Schmidtke-Bode, 2009, p.64)

นอกจากนี้ ยังพบการใช้อนุภาค (Particle) สำหรับการแสดงอนุพากย์วัตถุประสงค์เช่นกัน อาทิ ภาษาอูเทอะ (Ute) ที่ใช้อนุภาค *sa* ซึ่งเป็นหน่วยเติมท้ายเพื่อแสดงวัตถุประสงค์ เป็นต้นว่า

(8) Durángo-vwaa-cawí-kwa-i sivaḡatu-ci wunáy-kwa-sa

Durango-at-to-go-IMM goat-OBJ sell-go-PTC

tųká-naró'a-paa-ci

eat-buy-FUT-NOML

'He is going to Durango to sell a goat, in order to buy food.'

(Schmidtke-Bode, 2009, p.76)

(2) การใช้หน่วยสร้างกริยาเรียง

ผู้ใช้ภาษาในบางภาษาไม่ได้ใช้ตัวบ่งชี้ทางไวยากรณ์เพื่อระบุวัตถุประสงค์ แต่ผู้ใช้ภาษาเหล่านั้นเข้าใจเหตุการณ์ดังกล่าวผ่านการอนุมาน (Inference) กลวิธีการแสดงเหตุการณ์ที่ระบุวัตถุประสงค์โดยไม่ใช้ตัวบ่งชี้ทางไวยากรณ์กลวิธีหนึ่ง คือ การใช้หน่วยสร้างกริยาเรียงดังที่พบในภาษาจีนแมนดาริน (Mandarin Chinese)

(9) Wǒ	mǎi	piào	<i><u>jìn-qu</u></i>
I	buy	ticket	enter-go

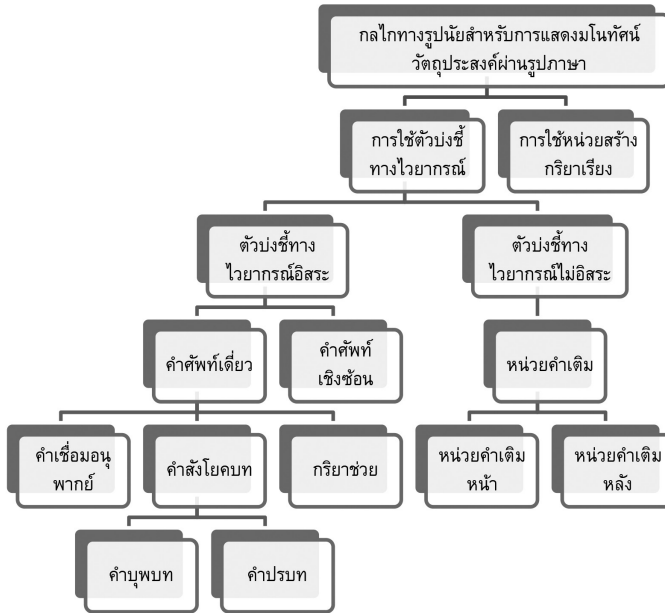
'I bought a ticket and went in.' (temporal sequence)

'I bought a ticket to go in.' (purposive)

(Thompson, 1981 อ้างถึงใน Schmidtke-Bode, 2009, p.103)

ตัวอย่างประโยคข้างต้นตีความได้ 2 แบบ ได้แก่ เหตุการณ์ที่แสดงความหมายต่อเนื่อง (ฉันซื้อตั๋วภาพยนตร์แล้วเข้าไปข้างใน) และเหตุการณ์ที่แสดงวัตถุประสงค์ (ฉันซื้อตั๋วภาพยนตร์เพื่อเข้าไปข้างใน) บริบทมีบทบาทสำคัญที่จะทำให้เข้าใจว่า ประโยคดังกล่าวสื่อความหมายในทิศทางใด

เมื่อพิจารณาจากมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษาพบว่า กลไกทางรูปนัยสำหรับการแสดงวัตถุประสงค์ผ่านรูปภาษาจำแนกเป็น 2 กลไกหลัก ได้แก่ (1) กลไกที่ใช้ตัวบ่งชี้ทางไวยากรณ์ซึ่งประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่เป็นคำศัพท์หน่วยคำเดี่ยวหรือคำศัพท์เชิงซ้อนและตัวบ่งชี้ที่มีลักษณะเป็นหน่วยคำเติม และ (2) กลไกที่ใช้หน่วยสร้างกริยาเรียง กลไกประเภทที่สองไม่ใช้ตัวบ่งชี้อนุภาคยวดยุติประสงค์อย่างชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับกลไกแรกแต่เป็นการใช้หน่วยสร้างทางวากยสัมพันธ์เพื่อแสดงมโนทัศน์วัตถุประสงค์ กลไกทางรูปนัยสำหรับการแสดงมโนทัศน์วัตถุประสงค์ผ่านรูปภาษาแสดงโดยสรุปตามภาพที่ 3 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3. แสดงกลไกทางรูปนัยสำหรับการแสดง
มโนทัศน์วัตถุประสงค์ผ่านรูปภาพ

หากพิจารณาเฉพาะกลไกแรก ซึ่งก็คือ การใช้ตัวบ่งชี้ทางไวยากรณ์ Schmidtke-Bode (2009) ระบุว่า สาเหตุที่แต่ละภาษามีกลวิธีการแสดงวัตถุประสงค์ ผ่านการใช้ตัวบ่งชี้ที่แตกต่างมิใช่เรื่องที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่การเลือกใช้ตัวบ่งชี้ดังกล่าวสอดคล้องกับลำดับของหน่วยประกอบที่ปรากฏในแต่ละภาษา กล่าวคือ ภาษาที่เรียงลำดับหน่วยประกอบโดยให้คำกริยาปรากฏหน้าหน่วยกรรม (ภาษา VO) จะเลือกใช้ตัวบ่งชี้วัตถุประสงค์ที่เป็นคำเชื่อมอนุพากย์ ส่วนภาษาที่เรียงลำดับหน่วยประกอบที่ให้หน่วยกรรมปรากฏหน้าคำกริยา (ภาษา OV) จะเลือกใช้ตัวบ่งชี้วัตถุประสงค์ที่เป็นหน่วยที่เติมท้ายซึ่งเป็นหน่วยคำเติมประเภทหนึ่ง ส่วนตัวบ่งชี้ที่เป็นคำสังโยคบทสามารถปรากฏในภาษาที่เรียงลำดับหน่วยประกอบทั้ง 2 แบบ แต่ตำแหน่งการปรากฏของตัวบ่งชี้จะแตกต่างกัน กล่าวคือ ภาษา OV จะเลือกใช้คำ

ปรบท (Postposition) ซึ่งเป็นคำสังโยคบทที่ปรากฏหลังวัตถุประสงค์ ส่วนภาษา VO จะเลือกใช้คำบุพบท (Preposition) ซึ่งเป็นคำสังโยคบทที่ปรากฏหน้าวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ หากพิจารณาตำแหน่งของตัวบ่งชี้อนุพากย์วัตถุประสงค์จากข้อมูลภาษาในเชิงแบบลักษณะจะพบว่า ตัวบ่งชี้ที่เป็นคำเชื่อมอนุพากย์มักจะปรากฏหน้าอนุพากย์ที่ระบุวัตถุประสงค์ ในทางกลับกัน ตัวบ่งชี้ที่เป็นหน่วยเติมท้ายมักจะปรากฏหลังอนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์ ส่วนตัวบ่งชี้ที่เป็นคำสังโยคบทสามารถปรากฏได้ทั้งสองตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งหน้าหรือหลังอนุพากย์ที่ระบุวัตถุประสงค์

2.2.3 ตำแหน่งของอนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์

จากที่ได้กล่าวในตอนต้นว่า หน่วยสร้างแสดงวัตถุประสงค์เป็นหน่วยสร้างซับซ้อนที่ประกอบด้วย 2 อนุพากย์ ได้แก่ อนุพากย์หลักที่ระบุเหตุการณ์หลักของหน่วยสร้างและอนุพากย์รองที่ระบุวัตถุประสงค์ของการแสดงเหตุการณ์ในอนุพากย์หลัก เมื่อพิจารณาหน่วยสร้างแสดงวัตถุประสงค์ตามมุมมองทางแบบลักษณะภาษาจะพบว่า การจัดเรียงอนุพากย์ภายในหน่วยสร้างดังกล่าวจำแนกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

(1) อนุพากย์วัตถุประสงค์ที่มีตำแหน่งคงที่

อนุพากย์วัตถุประสงค์ในบางภาษามีตำแหน่งที่คงที่ กล่าวคือ ไม่สามารถเปลี่ยนตำแหน่งได้ ตำแหน่งคงที่ดังกล่าวจำแนกเป็น 3 ตำแหน่งย่อย ดังนี้ (1) อนุพากย์ระบุวัตถุประสงค์ที่ปรากฏหลังอนุพากย์หลัก ได้แก่ ภาษาที่เรียงลำดับของหน่วยประกอบแบบ VO (2) อนุพากย์ระบุวัตถุประสงค์ที่มีแนวโน้ม⁴ ปรากฏหน้าอนุพากย์หลัก ได้แก่ ภาษาที่เรียงลำดับของหน่วยประกอบแบบ OV และ (3) อนุพากย์ระบุวัตถุประสงค์ที่ปรากฏระหว่างประธานกับกริยาของอนุพากย์หลักดังตัวอย่างที่พบในภาษาวอราว (Warao)

⁴ ผู้ศึกษาใช้คำว่า “มีแนวโน้ม” เนื่องจากเมื่อพิจารณาผลการสำรวจที่ Schmidtke-Bode (2009, p. 113) นำเสนอพบว่า ภาษาที่เรียงลำดับหน่วยประกอบแบบ OV และอนุพากย์แสดงวัตถุประสงค์ปรากฏหน้าอนุพากย์หลักมีจำนวน 18 ภาษา จำนวนดังกล่าวไม่ได้แตกต่างอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเปรียบเทียบกับภาษาที่เรียงลำดับหน่วยประกอบแบบ VO และอนุพากย์แสดงวัตถุประสงค์ปรากฏหลังอนุพากย์หลักซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 15 ภาษา

- (10) Ine ure buha-kitane nao-a-e
 1SG malanga dig.out-NOML come-PNCT-PST
 'I came to dig out malanga.'

(Romero-Figueroa, 1997 อ้างถึงใน Schmidtke-Bode, 2009, p.111)

- (2) อนุพากย์วัตถุประสงค์ที่มีตำแหน่งไม่คงที่
 อนุพากย์วัตถุประสงค์อาจปรากฏในตำแหน่งหน้าหรือหลังอนุพากย์หลักก็ได้
 เช่น ภาษาลาเววเกิลฟ (Lavukaleve) ที่อนุพากย์ระบುವัตถุประสงค์ปรากฏหน้า
 อนุพากย์หลักดังตัวอย่างประโยคที่ (11) หรือปรากฏหลังอนุพากย์หลักดังตัวอย่าง
 ประโยคที่ (12)

- (11) Kiu-ham hide fi a-vo
 die-PURP thus 3SG.N.FOC 1SG-come
 'I have come like this to die.'

- (12) Ma-kalem na hano ve-m Siria-ham
 3PL.POSS-father.M SG.M.ART then go-SG.M catch.fish-PURP
 'Their father had gone. To catch fish.'

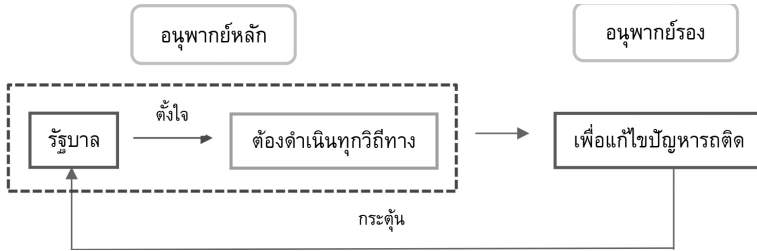
(Terrill, 2003 อ้างถึงใน Schmidtke-Bode, 2009, p.111)

3. โครงสร้างทางมโนทัศน์และอนุพากย์แสดงวัตถุประสงค์ในภาษาไทย

3.1 โครงสร้างทางมโนทัศน์ของวัตถุประสงค์ในภาษาไทย

เมื่อพิจารณาโครงสร้างทางมโนทัศน์ของวัตถุประสงค์ในภาษาไทยพบว่า
 โครงสร้างทางมโนทัศน์ดังกล่าวมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับโครงสร้างทางมโนทัศน์
 วัตถุประสงค์ที่พบในภาษาอื่น กล่าวคือ โครงสร้างทางมโนทัศน์ของวัตถุประสงค์ใน
 ภาษาไทยประกอบด้วย 3 มโนทัศน์ย่อย ได้แก่ (1) ความตั้งใจในการแสดงกริยา (2)
 เป้าหมาย และ (3) การอิงช่วงเวลาในอนาคต ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

จากที่ได้กล่าวในตอนต้นว่า วัตถุประสงค์เป็นแรงจูงใจที่ขับเคลื่อนให้ผู้กระทำ ซึ่งเป็นประธานในอนุพากย์หลักแสดงเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง การกระทำเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างตั้งใจ เนื่องจากหากผู้กระทำไม่ตั้งใจให้เกิดเหตุการณ์ที่แสดงผ่านกริยาวลีในอนุพากย์หลักแล้ว ตนจะไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการได้ ในขณะที่เดียวกัน อนุพากย์วัตถุประสงค์ยังบ่งชี้เป้าหมายจากการกระทำว่า ผู้แสดงกริยากระทำเหตุการณ์ในอนุพากย์หลักเพื่อจุดประสงค์ใด เพื่อใคร หรือเพื่อสิ่งใด พร้อมกันนี้ เหตุการณ์ที่เป็นผลของวัตถุประสงค์เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังเหตุการณ์ที่แสดงผ่านอนุพากย์หลัก กล่าวอีกนัยหนึ่ง เหตุการณ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นหลังจากที่เหตุการณ์หลักดำเนินไปก่อนแล้ว คุณลักษณะข้อนี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในภาษาไทยที่คำช่วยหน้ากริยา (preverbal auxiliary) จะ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้เหตุการณ์ในอนาคตที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง (future/irrealis marker) ปรากฏหน้าอนุพากย์วัตถุประสงค์ เช่น แม่ทำงานอย่างหนักเพื่อที่จะให้ลูกได้เรียนหนังสือ เหตุการณ์ในอนุพากย์รอง ลูกได้เรียนหนังสือ เป็นเหตุการณ์ที่ยังไม่เกิดขึ้น เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นวัตถุประสงค์ของเหตุการณ์ ทำงานอย่างหนัก โดยที่เหตุการณ์ ลูกได้เรียนหนังสือ จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ แม่ ทำงานหนักจนมีเงินเพียงพอที่จะให้ลูกเรียนหนังสือ ดังนั้น เหตุการณ์ในอนุพากย์รองจึงเป็นเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้ในอนาคต ในบางหน่วยสร้าง แม้คำช่วยหน้ากริยา จะ ไม่ปรากฏหน้าอนุพากย์วัตถุประสงค์ แต่เหตุการณ์ที่ระบุในอนุพากย์ดังกล่าวยังคงเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตเช่นเดียวกัน อาทิ รัฐบาลต้องดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อแก้ไขปัญหาโรคติด เหตุการณ์แก้ไขปัญหาโรคติด เป็นเหตุการณ์ที่ยังไม่เกิดขึ้น เหตุการณ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อหน่วยร่วม รัฐบาล แสดงเหตุการณ์ ดำเนินการทุกวิถีทาง ก่อนแล้ว การตีความประโยคตัวอย่างแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 4. แสดงการตีความความหมายวัตถุประสงค์จากประโยคตัวอย่าง รัฐบาลต้องดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อแก้ไขปัญหาบรรเทา

กล่าวโดยสรุป โครงสร้างทางมโนทัศน์ของวัตถุประสงค์ในภาษาไทยประกอบด้วยมโนทัศน์ย่อย 3 มโนทัศน์ย่อย ได้แก่ เจตนาหรือความตั้งใจของผู้แสดงกริยาเป้าหมาย และการอิงช่วงเวลาในอนาคต เช่นเดียวกับโครงสร้างทางมโนทัศน์ของวัตถุประสงค์ที่พบในภาษาอื่น ๆ

3.2 กลไกทางรูปนัยสำหรับการแสดงอนุพาทย์วัตถุประสงค์ในภาษาไทย

กลไกทางรูปนัยสำหรับการแสดงอนุพาทย์วัตถุประสงค์ในภาษาไทยประกอบด้วย 2 กลวิธีหลัก ดังนี้ (1) การใช้ตัวบ่งชี้ทางไวยากรณ์ซึ่งจำแนกตามความซับซ้อนทางหน่วยคำของตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ตัวบ่งชี้วัตถุประสงค์ที่เป็นคำศัพท์หน่วยคำเดี่ยวและตัวบ่งชี้วัตถุประสงค์เชิงซ้อน อีกกลไกหนึ่ง คือ (2) การใช้หน่วยสร้างกริยาเรียง กลไกทางภาษาทั้ง 2 ประการมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 การใช้ตัวบ่งชี้วัตถุประสงค์ที่เป็นคำศัพท์หน่วยคำเดี่ยว

กลวิธีการแสดงเหตุการณ์ที่ระบุวัตถุประสงค์ในภาษาไทยด้วยการใช้ตัวบ่งชี้ทางไวยากรณ์ที่เป็นคำศัพท์หน่วยคำเดี่ยวจำแนกเป็น 2 กลวิธีย่อย ได้แก่ (1) การใช้คำเชื่อมอนุพาทย์ และ (2) การใช้คำบุพบทที่บ่งชี้เป้าหมายของเหตุการณ์ รายละเอียดเกี่ยวกับกลวิธีย่อยทั้งสองประการมีดังนี้

(1) การใช้คำเชื่อมอนุพากย์

ผู้ใช้ภาษาไทยใช้คำเชื่อมอนุพากย์เพื่อเชื่อมอนุพากย์หลักและอนุพากย์วัตถุประสงค์เข้าด้วยกันเป็นหน่วยสร้างเดียว คำเชื่อมอนุพากย์ที่บ่งชี้วัตถุประสงค์ในภาษาไทยและเป็นคำศัพท์หน่วยคำเดี่ยวมี 2 คำ ได้แก่ คำว่า “เพื่อ” และคำว่า “ให้” คำเชื่อมอนุพากย์ทั้งสองจะปรากฏหน้าอนุพากย์วัตถุประสงค์ ยกตัวอย่างเช่น

(13) เขาทำงานอย่างหนักเพื่อเลื่อนตำแหน่งให้เร็วขึ้น

(14) ผมไปญี่ปุ่นเพื่อหาประสบการณ์

(15) เขาทำงานหนักเพื่อลูกจะได้สบาย

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

จากตัวอย่างที่ (13) เลื่อนตำแหน่งให้เร็วขึ้น เป็นวัตถุประสงค์ของเหตุการณ์ทำงานอย่างหนัก ส่วนตัวอย่างที่ (14) หาประสบการณ์ เป็นวัตถุประสงค์ของเหตุการณ์ ไปญี่ปุ่นและลูกจะได้สบาย เป็นวัตถุประสงค์ของเหตุการณ์ เขาทำงานอย่างหนัก ในบางกรณี คำเชื่อมอนุพากย์อาจปรากฏหน้าผู้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ที่ผู้แสดงกริยากระทำดังตัวอย่างที่ (15) หน่วยรวม ลูก เป็นผู้รับผลจากเหตุการณ์ ทำงานหนัก เมื่อพิจารณาหน่วยนามที่ทำหน้าที่เป็นประธานของอนุพากย์หลักและอนุพากย์รองที่แสดงวัตถุประสงค์พบว่า ประธานของอนุพากย์ที่ระบุวัตถุประสงค์อาจเป็นประธานเดียวกับอนุพากย์หลักดังตัวอย่างที่ (13) และ (14) ในกรณีนี้ ประธานในอนุพากย์แสดงวัตถุประสงค์สามารถละได้ อีกกรณีหนึ่ง คือประธานของทั้ง 2 อนุพากย์ต่างกันดังตัวอย่างที่ (15) ข้างต้น

ส่วนคำว่า “ให้” ในฐานะคำเชื่อมอนุพากย์ที่บ่งชี้วัตถุประสงค์ปรากฏใน 2 โครงสร้างตามรูปภาษาที่ปรากฏหลังคำเชื่อมดังกล่าว ได้แก่ การใช้คำว่า “ให้” นำหน้าคำกริยาบอกสภาพ (stative verb) เพื่อระบุว่า กริยาบอกสภาพดังกล่าวเป็นวัตถุประสงค์หรือความคาดหวังของผู้กระทำในการแสดงเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง เช่น

(16) เอ็มมาบอกมุกด้วยเสียงที่จิตใจให้ดีกว่าปกติเพื่อจะส่งสารถึงคนที่น่าจะรู้ตัว

(17) รอยยิ้มอายุ ๆ ของเธอมีความหมายอะไรไม่รู้เมื่อเธอยกแขนขึ้น

กันลำตัวผมให้ห่าง

(18) พี่สาวแสนสวยของผมสั่งเสียงหวาน เราจะรักษาเขาให้หาย

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

จากตัวอย่างข้างต้น ดัง ห่าง หาย ซึ่งเป็นคำกริยาบอกสภาพเป็นวัตถุประสงค์ของเหตุการณ์ บอกด้วยเสียงจูงใจ ยกแขนขึ้นกันลำตัว และ รักษา ตามลำดับ อีกโครงสร้างหนึ่ง คือ การใช้คำว่า “ให้” นำหน้าอนุพากย์วัตถุประสงค์ อาทิ

(19) ผมเป็นไกด์นำทางคุณ คุณก็อธิบายเกี่ยวกับศิลปะให้ผมฟัง

(20) เอ็ดมันประคองตัวให้ฉันนั่งฟังซากรถ

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

จากตัวอย่างข้างต้น อนุพากย์ ผมฟัง และ ฉันนั่งฟังซากรถ เป็นวัตถุประสงค์ของเหตุการณ์ อธิบายเกี่ยวกับศิลปะ และ ประคองตัว ตามลำดับ ข้อสังเกตประการหนึ่ง คือ ประธานของอนุพากย์หลักและอนุพากย์รองที่ปรากฏในตัวอย่างที่ (16) - (20) เป็นประธานที่แตกต่างกัน ข้อสังเกตอีกประการหนึ่ง คือ คำว่า “ให้” ที่ปรากฏในตัวอย่าง (19) - (20) มีหน้าที่ทางไวยากรณ์เช่นเดียวกับคำเชื่อมอนุพากย์ “เพื่อ” ดังที่กล่าวในหัวข้อที่ผ่านมาพิจารณาจากการปรากฏหน้าอนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์ เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีหน้าที่ทางไวยากรณ์เดียวกัน แต่คำทั้งสองไม่สามารถปรากฏทดแทนกันได้ (interchangeable) อย่างสมบูรณ์ ความแตกต่างประการหนึ่งระหว่างคำเชื่อมอนุพากย์ “เพื่อ” กับ “ให้” คือ คำเชื่อมอนุพากย์ “เพื่อ” จะนำหน้าอนุพากย์วัตถุประสงค์ที่ประธานในอนุพากย์ดังกล่าวเป็นประธานเดียวกับประธานในอนุพากย์หลักหรือไม่ก็ได้ ในขณะที่คำเชื่อมอนุพากย์ “ให้” จะนำหน้าอนุพากย์วัตถุประสงค์ที่ประธานในอนุพากย์ดังกล่าวแตกต่างจากประธานในอนุพากย์หลักเท่านั้นพิจารณาจากตัวอย่างต่อไปนี้

(21) เขาทำงานอย่างหนักเพื่อ (เขา) จะได้เลื่อนตำแหน่งโดยเร็ว

(22) เขาทำงานอย่างหนักเพื่อลูกจะได้เรียนสูง ๆ

(23) เขาทำกับข้าวให้ลูกกิน

(24) เขาทำกับข้าวให้กิน

ตัวอย่างที่ (21) เป็นหน่วยสร้างแสดงวัตถุประสงค์ที่ใช้คำเชื่อมอนุพากย์

“เพื่อ” ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า ประธานของอนุพากย์ทั้งสองเป็นประธานเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ ประธานในอนุพากย์รองหรืออนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์จึงจะได้ สำหรับ ตัวอย่างที่ (22) เป็นตัวอย่างที่ประธานของทั้ง 2 อนุพากย์เป็นประธานที่ต่างกัน ส่วน ตัวอย่างที่ (23) และ (24) เป็นตัวอย่างของการใช้คำเชื่อมอนุพากย์ “ให้” ภายใต้ เงื่อนไขที่ว่า ประธานของทั้งสองอนุพากย์เป็นต่างประธานกันเท่านั้น แม้ว่าใน ตัวอย่างที่ (24) ประธานในอนุพากย์รองจะถูกละไป แต่นั่นไม่ได้แสดงความหมาย ว่า ประธานที่ละไปสื่อถึงประธานของอนุพากย์หลักเช่นเดียวกับกรณีของการใช้คำ เชื่อมอนุพากย์ “เพื่อ” แต่หมายถึงบุคคลอื่นๆ ที่ไม่ใช่หน่วยร่วมผู้กระทำ เขา ถ้าเติม ประธานเดียวกันเป็น */?เขาทำกับข้าวให้เขา/ตัวเองกิน อาจเป็นประโยคที่ไม่เป็นที่ ยอมรับในภาษา หากจะสื่อความว่าประธานของอนุพากย์วัตถุประสงค์เป็นประธาน เดียวกันกับประธานในอนุพากย์หลัก หน่วยทางภาษาที่ปรากฏหลังคำว่า “ให้” จะ เป็นหน่วยนามไม่ใช่อนุพากย์ดังตัวอย่าง เขาทำกับข้าวให้ตนเอง คำว่า “ให้” จะ เปลี่ยนหน้าที่จากคำเชื่อมอนุพากย์เป็นคำที่ทำหน้าที่เสมือนคำบุพบท (Preposition-like function) อีกกรณีหนึ่ง คือ ไม่ใช่คำว่า “ให้” แต่จะใช้หน่วยสร้างกริยาเรียงเพื่อระบุ วัตถุประสงค์ดังตัวอย่าง เขาทำกับข้าวกินเอง รายละเอียดเกี่ยวกับกลวิธีดังกล่าวจะ อธิบายในหัวข้อ 3.2.3

หากพิจารณาลำดับของอนุพากย์ทั้งสองที่เชื่อมด้วยคำเชื่อมอนุพากย์ “เพื่อ” หรือ “ให้” จะพบว่า อนุพากย์ทั้งสองมีลำดับคงที่ กล่าวคือ อนุพากย์หลักปรากฏ หน้าอนุพากย์รอง ตำแหน่งดังกล่าวเป็นไปตามคำอธิบาย 3 ประการดังต่อไปนี้

เมื่อพิจารณาลำดับของอนุพากย์ร่วมกับลำดับของหน่วยประกอบในภาษาไทย จะพบว่า ภาษาไทยเรียงลำดับของหน่วยประกอบแบบคำกริยาปรากฏหน้า หน่วยกรรม อนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์จึงปรากฏหลังอนุพากย์หลัก นอกจากนี้ เหตุผลทางด้านลำดับของหน่วยประกอบในภาษาไทยแล้ว การเรียงลำดับของ อนุพากย์ดังกล่าวเป็นผลมาจากความเป็นสัญรูปที่สะท้อนให้เห็นถึงลำดับทางเวลาและ ตรรกะ (Temporal and logic sequence) ความเป็นสัญรูปในที่นี้มาจากประสบการณ์ ที่มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอกแล้วแสดงผ่านรูปภาษา ยกตัวอย่างเช่น กรณี ของคำเชื่อมอนุพากย์ “เพื่อ” ที่บ่งชี้ความหมายวัตถุประสงค์ เหตุการณ์ในอนุพากย์

หลักจะต้องเกิดขึ้นก่อนเหตุการณ์ในอนุพากย์รองซึ่งพิจารณาว่าเป็นวัตถุประสงค์ของอนุพากย์หลัก ถ้าเหตุการณ์ในอนุพากย์หลักไม่เกิดขึ้นก่อน วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่แสดงผ่านอนุพากย์รองคงไม่ปรากฏขึ้นตั้งจะสังเกตได้จากการสลับตำแหน่งของอนุพากย์มีผลให้บริบทไม่สื่อความและไม่เป็นที่ยอมรับในภาษา (พิรุฬห์ ปิยมหพงศ์, 2559, น.144) อาทิ

(25) *เพื่อเขาจะได้ไม่เกรงใจ ตรูณี่ลุกขึ้น [...] พยายามแต่งสีหน้าให้ ยิ้มหน่อยๆ

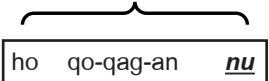

(26) *เพื่อป้องกันชีวิตของเขาโดยแท้ นีเขายัง

(27) *เพื่อรายงานขอความช่วยเหลือจากที่อื่นๆ พลวิทยุตามติดผู้ กองสมมาตร

(ปรับจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

เหตุผลประการดังกล่าวสอดคล้องกับองค์ประกอบของโครงสร้างทางมโนทัศน์ของวัตถุประสงค์ที่วัตถุประสงค์เกี่ยวข้องกับการอิงช่วงเวลาในอนาคต

คำอธิบายประการสุดท้ายเกี่ยวข้องกับตำแหน่งของคำเชื่อมอนุพากย์ Diessel (2001) นำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งของอนุพากย์ (ทั้งอนุพากย์หลักและอนุพากย์รอง) กับตำแหน่งของคำเชื่อมอนุพากย์ไว้ว่า ในภาษาที่คำเชื่อมอนุพากย์ปรากฏท้ายอนุพากย์รองหรือที่เรียกว่า อนุพากย์วิเศษณ์ (Adverbial clause) อนุพากย์รองจะปรากฏหน้าอนุพากย์หลักเท่านั้น อย่างเช่น ภาษาเอเมียล (Amele) (ตัวอย่างที่ (28)) หรือจากตัวอย่างในภาษาจีนแมนดาริน (ตัวอย่างที่ (29))

อนุพากย์รอง	อนุพากย์หลัก
	
(28) ho qo-qag-an <u>nu</u>	dana age ho-ig-a
pig hit-3PL-FUT PURP	man 3PL come-3PL-PST

'To kill the pig, the men came.'

(Roberts, 1988, p. 53-55 อ้างถึงใน Diessel, 2001, p. 439)

อนุพากย์รอง
อนุพากย์หลัก

┌───────────┐
┌───────────┐

(29) wǒ zài mǎngǔ de shíhòu. wǒ jiàndào nǐ
 I be.at Bangkok while I meet you
 ‘When I was in Bangkok, I met you.’

(Thepkanjana and Uehara, 2015, p. 63)

จากตัวอย่างทั้งสองภาษาจะเห็นว่า คำเชื่อมอนุพากย์ของทั้งสองภาษาปรากฏท้ายอนุพากย์รองหรืออนุพากย์วิเศษณ์ อนุพากย์รองของภาษาที่แสดงลักษณะดังกล่าวจะปรากฏหน้าอนุพากย์หลักเท่านั้น ในทางกลับกัน ภาษาที่คำเชื่อมอนุพากย์ปรากฏหน้าอนุพากย์รอง อนุพากย์รองดังกล่าวจะปรากฏหน้าหรือหลังอนุพากย์หลักก็ได้ เช่น ในภาษาไทย คำเชื่อมอนุพากย์ปรากฏหน้าอนุพากย์รอง ดังนั้นอนุพากย์รองจึงปรากฏหน้าหรือหลังอนุพากย์หลักซึ่งเป็นไปตามข้อสังเกตประการที่สองของ Diessel ดังตัวอย่างต่อไปนี้

อนุพากย์รอง
อนุพากย์หลัก

┌───────────┐
┌───────────┐

(30) ตอนเขามาทำงาน ฉันเห็นเขาเดินมากับผู้จัดการ
อนุพากย์หลัก
อนุพากย์รอง

┌───────────┐
┌───────────┐

(31) ฉันเห็นเขาเดินมากับผู้จัดการ ตอนเขามาทำงาน

จากตัวอย่างข้างต้น คำว่า ตอน ทำหน้าที่เป็นคำเชื่อมระหว่างอนุพากย์หลัก ฉันเห็นเขาเดินมากับผู้จัดการ กับอนุพากย์รอง เขามาทำงาน คำเชื่อมดังกล่าวปรากฏหน้าอนุพากย์ เขามาทำงาน เมื่อพิจารณาการศึกษาของ Diessel แล้วจะพบว่า อนุพากย์รองที่มีคำเชื่อมอนุพากย์นำหน้าจะปรากฏหน้าอนุพากย์หลักดังตัวอย่างที่ (30) หรือปรากฏหลังอนุพากย์หลักดังตัวอย่างที่ (31) ก็ได้ ในกรณีของคำเชื่อมอนุพากย์ “เพื่อ” และ “ให้” ลำดับของอนุพากย์จะเป็นไปตามตัวอย่างที่ (31) เท่านั้น เนื่องด้วยเหตุผลประการที่ 2 ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นสัญรูป ส่วนการเรียงลำดับอนุพากย์ดังตัวอย่างที่ (30) จะปรากฏก็ต่อเมื่อหน่วยสร้างแสดงวัตถุประสงค์ประกอบ

ด้วยคำบุพบทที่บ่งชี้เป้าหมาย อาทิ “เพื่อ” หรือ “สำหรับ” โดยที่เป้าหมายนั้นได้รับการขยับเน้นให้โดดเด่น (profiling) พิจารณาจากการย้ายมาปรากฏหน้าประโยค (preposing) (รายละเอียดเกี่ยวกับกลวิธีดังกล่าวจะนำเสนอในหัวข้อต่อไป) อาทิ

(32) เพื่ออ้อยที่ผมรัก ผมทำได้ทุกอย่าง

(33) สำหรับพวกคุณ เราจัดอาหารพิเศษไว้เรียบร้อยแล้ว

(Iwasaki and Ingkaphirom, 2009)

จากตัวอย่างข้างต้น หน่วยร่วมเป้าหมาย อ้อย และ พวกคุณ ได้รับการเน้นให้โดดเด่นเนื่องด้วยเหตุผลทางจิตวิทยาปฏิบัติดังจะเห็นได้จากการย้ายมาหน้าประโยค ตัวอย่างประโยคที่ (32) และ (33) เป็นประโยคที่มีลักษณะแปลกเด่น (marked form) เมื่อเปรียบเทียบกับประโยคที่มีลักษณะพื้นฐานหรือไม่แปลกเด่น (basic or unmarked form) ผมทำได้ทุกอย่างเพื่ออ้อยที่ผมรัก และ เราจัดอาหารพิเศษไว้สำหรับพวกคุณเรียบร้อยแล้ว

(2) การใช้คำบุพบทที่บ่งชี้เป้าหมายของเหตุการณ์

คำบุพบทที่บ่งชี้เป้าหมายของเหตุการณ์มีหลายคำ อาทิ คำบุพบท “เพื่อ” หรือ “สำหรับ” เช่น

(34) แม่ของเธอทำเพื่อหญิงชราคนนั้นคนที่เคยทำร้ายและรุกราน
ทำนองหยาบซ้ำ

(35) สรรพคุณวิจารณ์ออกมาตรงๆ เป็นใครก็ต้องคิดถึงความสุขของ
ตัวเองก่อน ทำเพื่อตัวเองทั้งนั้นแหละ

(36) คำว่า มิตร อาจไม่มีความหมายมากสำหรับคนอื่น แต่ลูกกังวล
ใจในเรื่องนี้มาก

(37) ร้านเรียวกะเป็นร้านสำหรับวัยรุ่นจริงๆ

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

เมื่อพิจารณาตัวอย่างที่ (13) - (15) และตัวอย่างที่ (34) - (35) ข้างต้นจะพบว่า คำว่า “เพื่อ” แสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์ในการบ่งชี้วัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ คำว่า “เพื่อ” ในตัวอย่างที่ (13) - (15) ทำหน้าที่เป็นคำเชื่อมอนุภาคย์ ส่วนคำว่า “เพื่อ” ในตัวอย่างที่ (34) และ (35) ทำหน้าที่เป็นคำบุพบท แม้ว่าหน้าที่ทาง

ไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ” จะแตกต่างกัน แต่คำว่า “เพื่อ” ทั้งสองหน้าที่บ่งชี้ความหมายที่เหมือนกันความหมายหนึ่ง กล่าวคือ เป้าหมายซึ่งเป็นความหมายที่คำบุพบท “เพื่อ” บ่งชี้เป็นหน่วยร่วมเหตุการณ์ที่ผู้กระทำหรือประธานในอนุพากย์หลักคาดหวังให้ได้รับผลอย่างใดอย่างหนึ่ง กล่าวอีกนัยหนึ่ง เป้าหมายเป็นหน่วยร่วมเหตุการณ์ที่เป็นวัตถุประสงค์ของการกระทำเพียงแต่เป้าหมายแสดงผ่านรูปภาษาในลักษณะหน่วยนาม ในขณะที่วัตถุประสงค์แสดงผ่านรูปภาษาในลักษณะอนุพากย์ การขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ดังกล่าวเป็นผลมาจากประเด็นที่ว่า ในบางกรณีประธานของอนุพากย์หลักและประธานของอนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์แตกต่างกัน ประธานของอนุพากย์ที่ระบุวัตถุประสงค์เป็น “เป้าหมาย” ที่ผู้แสดงกริยาในอนุพากย์หลักต้องการให้ได้รับผลบางอย่างจากเหตุการณ์ที่ตนกระทำ เช่น

(38) พ่อแม่ก็ไม่ควรอยู่ไกลกันมากเพื่อเด็กจะได้เดินทางไปมาสะดวก

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

จากตัวอย่างนี้ ทั้งสองอนุพากย์มีประธานที่ต่างกัน ได้แก่ พ่อแม่ ในอนุพากย์หลัก และ เด็ก ในอนุพากย์รอง โดยที่ เด็กจะได้เดินทางไปมาสะดวก เป็นวัตถุประสงค์ของเหตุการณ์ในอนุพากย์หลักซึ่งก็คือ พ่อแม่ก็ไม่ควรอยู่ไกลกันมาก หน่วยร่วมที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์หลัก คือ เด็ก ซึ่งเป็นประธานของอนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์ อาจกล่าวได้ว่า หน่วยร่วม เด็ก เป็นเป้าหมายของเหตุการณ์ พ่อแม่ก็ไม่ควรอยู่ไกลกันมาก ประเด็นดังกล่าวส่งผลให้คำเชื่อมอนุพากย์ “เพื่อ” ที่แสดงวัตถุประสงค์ขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายเป็นคำบุพบทที่บ่งชี้เป้าหมายดังจะเห็นได้จาก เมื่อละกริยาวลีของอนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์เหลือเพียงแต่นามวลีที่เป็นประธานของอนุพากย์ดังกล่าว นามวลีนี้นับว่าเป็นเป้าหมายของการกระทำเหตุการณ์ในอนุพากย์หลักดังตัวอย่างต่อไปนี้

(39) ก. เราต่างคนต่างก็ต้องทำเพื่อคนที่เรารักจะได้มีความสุข

ข. เราต่างคนต่างก็ต้องทำเพื่อคนที่เรารัก

(40) ก. ดิฉันประทับใจคุณหมอต่านนี้มากและทำตามทันทีเพื่อลูกจะได้หายป่วย

ข. ดิฉันประทับใจคุณหมอต่านนี้มากและทำตามทันทีเพื่อลูก

(ปรับจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

คำว่า “เพื่อ” ในตัวอย่างแรกของปริบทแต่ละคู่ทำหน้าที่คำเชื่อมอนุพากย์ที่บ่งชี้วัตถุประสงค์ ส่วนคำว่า “เพื่อ” ในตัวอย่างที่สองของปริบทแต่ละคู่ทำหน้าที่คำบุพบทที่บ่งชี้เป้าหมาย ตัวอย่างที่ (39ข.) และ (40ข.) แสดงให้เห็นว่า ประธานของอนุพากย์รองเป็นเป้าหมายของการกระทำในอนุพากย์หลัก เมื่อภาคแสดงของอนุพากย์รองถูกละ เหลือเพียงแต่ประธานของอนุพากย์ดังกล่าว คำว่า “เพื่อ” จึงทำหน้าที่บ่งชี้เป้าหมายอย่างสมบูรณ์ (พิรุฬห์ ปิยมหพงศ์, 2559) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(41) ท่านอุทิศตัวเพื่อราชการไทย

(42) คุณครูและข้าราชการอำเภอสละเงินเดือนเพื่อการนี้

(43) ในขณะที่เขาทำงานเพื่อวงการ ผมกลับทำงานรับใช้นายทุน

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

จากตัวอย่างข้างต้น หน่วยนาม ราชการไทย การ และ วงการ มีบทบาทเป็นเป้าหมายของเหตุการณ์ อุทิศตัว สละเงินเดือน และ ทำงาน ตามลำดับ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ผู้กระทำในปริบททั้งสาม ได้แก่ ท่าน คุณครูและข้าราชการอำเภอ และ เขา ต่างแสดงเหตุการณ์ข้างต้นเพื่อให้เกิดผลบางประการกับเป้าหมาย ราชการไทย การ และ วงการ

3.2.2 การใช้ตัวบ่งชี้วัตถุประสงค์เชิงซ้อน

หากพิจารณาความซับซ้อนของคำเชื่อมอนุพากย์หรือตัวบ่งชี้วัตถุประสงค์ในภาษาไทยพบว่า ตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีทั้งลักษณะที่ซับซ้อนน้อย กล่าวคือ ประกอบด้วยหน่วยคำเดียวดังคำเชื่อมอนุพากย์ “เพื่อ” และ “ให้” หรือคำบุพบทดังที่แสดงในหัวข้อที่ผ่านมา และตัวบ่งชี้ที่มีลักษณะซับซ้อนมาก กล่าวคือ ประกอบด้วยหน่วยคำมากกว่าหนึ่งหน่วย ตัวบ่งชี้ลักษณะดังกล่าวเกิดจากการประกอบกันของตัวบ่งชี้ “เพื่อ” กับหน่วยคำอื่นกลายเป็น เพื่อที่ เพื่อให้ เพื่อที่จะ เป็นต้น ตัวบ่งชี้เชิงซ้อนที่พบในความถี่ที่สูง คือ เพื่อให้ ยกตัวอย่างเช่น

(44) แม่ทำงานอย่างหนักเพื่อให้ลูกเรียนหนังสือสูง ๆ

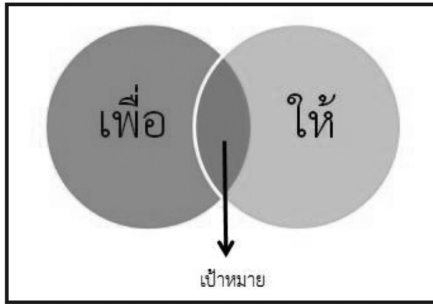
(45) ฅมพยายามใช้พายเป็นถ่อในบางครั้งเพื่อให้เรือไปได้เร็วมากขึ้น

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

จากตัวอย่างข้างต้น ลูกเรียนหนังสือสูงๆ และ เร็วไปได้เร็วมากขึ้น เป็น วัตถุประสงค์ของเหตุการณ์ ทำงานอย่างหนัก และ ใช้พายเป็นถ่อ ตามลำดับ

การปรากฏร่วมกันระหว่างคำเชื่อมอนุภาคย์ “เพื่อ” กับ “ให้” ในฐานะคำเชื่อมอนุภาคย์เชิงซ้อนที่บ่งชี้วัตถุประสงค์แสดงให้เห็นว่า คำทั้งสองมีมโนทัศน์บางประการร่วมกัน (Shared concept) มโนทัศน์ดังกล่าวคือ เป้าหมาย มโนทัศน์เป้าหมายมีบทบาทต่อการเชื่อมโยงมโนทัศน์ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ดังนี้ เมื่อพิจารณาการขยายความหมายของคำทั้งสองจะพบว่า คำว่า “เพื่อ” ขยายความหมายจากสาเหตุสู่วัตถุประสงค์ ส่วนคำว่า “ให้” ขยายความหมายจากการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์สู่การบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ (Dative marking)⁵ ทั้งวัตถุประสงค์และผู้รับสิ่งของต่างก็เป็นเป้าหมายของเหตุการณ์ทั้งสิ้น กล่าวคือ วัตถุประสงค์เป็นเป้าหมายของการกระทำในอนุภาคย์หลัก ส่วนผู้รับสิ่งของเป็นเป้าหมายของการถ่ายโอนหน่วยร่วมแกนกลาง (Theme) จากผู้กระทำหรือผู้ให้ ผู้รับสิ่งของจึงเป็นจุดสุดท้าย (Endpoint) ของการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ ความเชื่อมโยงของมโนทัศน์ทั้งสองแสดงด้วยภาพที่ 5 ดังนี้

⁵ ผู้ที่สนใจรายละเอียดเกี่ยวกับการขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” จากความหมายดั้งเดิมซึ่งก็คือการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำสู่การบ่งชี้เป้าหมายและการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากความหมายดั้งเดิมซึ่งก็คือการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์สู่การบ่งชี้ผู้รับสิ่งของตามแนวทางการศึกษาเฉพาะสมัยสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทฉบับนี้เรื่องคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทย (พิรุฬห์ ปิยมหงษ์, 2559)

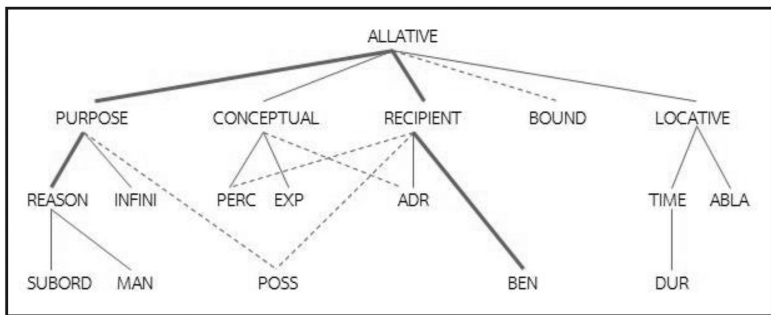
ภาพที่ 5. แสดงมโนทัศน์ร่วมของคำเชื่อมอนุภาคย์
ที่บ่งชี้วัตถุประสงค์ “เพื่อ” และ “ให้”

แม้ว่าทั้งสองคำจะมีมโนทัศน์เป้าหมายร่วมกัน แต่เป้าหมายที่คำทั้งสองบ่งชี้พัฒนาจากต้นแหล่งที่แตกต่างกัน เป้าหมายของคำว่า “เพื่อ” ไม่ได้พัฒนาจากความสัมพันธ์เชิงปริภูมิ กล่าวคือ เป้าหมายของคำดังกล่าวไม่ใช่จุดสุดท้ายเชิงกายภาพ (Physical endpoint) ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นดังจะเห็นได้จากเป้าหมายที่ปรากฏหลังคำว่า “เพื่อ” แสดงผ่านรูปภาพในลักษณะกริยาวิเศษณ์ เช่น หนูก็พยายามอยู่นะ เพื่อที่จะอ่านลูกตาแสนชื่อแบบที่พ่อบอกให้ได้ หรือนามวิเศษณ์ (Nominalized) พวกที่หาบหามเสบียงถูกจัดให้เดินกลางเพื่อความปลอดภัย เป็นต้น ต่างกับเป้าหมายของคำว่า “ให้” ที่พัฒนาจากความสัมพันธ์ปริภูมิ เช่น นางคำพวนตักน้ำจากโอ่งมูมเรือมาส่งให้หญิงสาว หน่วยร่วม หญิงสาว เป็นจุดสุดท้ายของเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ดังจะเห็นได้จากหน่วยร่วมแกนกลาง น้ำ ผ่านการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์หรือส่งผ่านจากหน่วยร่วม นางคำพวน สู่หน่วยร่วม หญิงสาว Heine (1990) เสนอความแตกต่างของประเด็นดังกล่าวด้วยการอธิบายคุณสมบัติการมีชีวิต (Animacy) ของเป้าหมาย กล่าวคือ เป้าหมายของเหตุการณ์การถ่ายโอนกรรมสิทธิ์จะมีคุณสมบัติมีชีวิตดังตัวอย่าง (46) ที่หน่วยนาม Mary เป็นเป้าหมายของเหตุการณ์ bought a table ส่วนเป้าหมายของเหตุการณ์ในลักษณะอื่นจะไม่มีคุณสมบัติมีชีวิตดังตัวอย่าง (47) ที่หน่วยนาม the bedroom เป็นเป้าหมายของเหตุการณ์ bought a table

(46) I bought a table for **Mary**.

(47) I bought a table for the **bedroom**.

ความเชื่อมโยงทางมโนทัศน์ข้างต้นสอดคล้องกับการศึกษาในอดีต (Heine, 1990; Hasplemath, 2003; Rice and Kabata, 2007) ที่นำเสนอว่า ตัวบ่งชี้เป้าหมาย (Allative marker) ในภาษาต่างๆ ขยายความหมาย (รวมทั้งหน้าที่ทางไวยากรณ์) ไปเป็นตัวบ่งชี้วัตถุประสงค์ซึ่งสอดคล้องกับนัยทางความหมายที่คำว่า “เพื่อ” บ่งชี้ รวมทั้งขยายความหมายไปเป็นตัวบ่งชี้ผู้รับสิ่งของและ/หรือตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ซึ่งสอดคล้องกับนัยทางความหมายที่คำว่า “ให้” บ่งชี้ ผู้ศึกษาขอเสนอตัวแบบ (model) ที่ Rice และ Kabata เปรียบเทียบจาก 44 ภาษาดังต่อไปนี้

ภาพที่ 6. แสดงการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์
ของตัวบ่งชี้เป้าหมายจาก 44 ภาษา
(ปรับจากการศึกษาของ Rice and Kabata (2007, p.490))

ตัวแบบข้างต้นแสดงให้เห็นว่า มโนทัศน์เป้าหมายเป็นมโนทัศน์ที่เชื่อมระหว่างมโนทัศน์ของคำว่า “เพื่อ” ซึ่งก็คือการบ่งชี้วัตถุประสงค์ และมโนทัศน์ของคำว่า “ให้” ซึ่งก็คือการบ่งชี้ผู้รับสิ่งของและผู้รับประโยชน์ ด้วยเหตุนี้ คำเชื่อมอนุพากย์ทั้งสองจึงปรากฏร่วมกันในฐานะคำเชื่อมอนุพากย์เชิงซ้อน “เพื่อให้”

3.2.3 การใช้หน่วยสร้างกริยาเรียง

นอกจากการใช้ตัวบ่งชี้ทางไวยากรณ์เพื่อแสดงวัตถุประสงค์ของการกระทำแล้ว ผู้ใช้ภาษาไทยยังแสดงเหตุการณ์ที่เป็นวัตถุประสงค์ของการกระทำผ่านกลวิธีทางภาษาอีกประการหนึ่งด้วยการใช้บริบททางวากยสัมพันธ์ (Syntactic environment) ที่เรียกว่า หน่วยสร้างกริยาเรียง⁶ อาทิ

- (48) สมศรีไปซื้อกับข้าวที่ตลาด
- (49) เขาไปทำบุญที่วัดกับครอบครัว
- (50) เขาทอดปลากิน
- (51) เขาจุดบู่หรือธูป
- (52) เขายกมือไหว้
- (53) เขารีดเสื้อใส่
- (54) เขาแหงนมองท้องฟ้า
- (55) เขาหันหลังฟิงพนักเก้าอี้
- (56) ฉันเดินออกไปดูคอนเสิร์ตด้านหน้าเวที

(Thepkanjana, 2008; ชาภูินี มณีนาวาชัย
และ กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา, 2559)

⁶ หน่วยสร้างกริยาเรียงมีคุณสมบัติที่สำคัญในเชิงโครงสร้างและความหมายดังต่อไปนี้ หากพิจารณาในเชิงโครงสร้าง หน่วยสร้างกริยาเรียงประกอบด้วยคำกริยาดังแต่ 2 คำขึ้นไปมาเรียงต่อกันโดยที่ไม่มีหน่วยทางภาษาอื่นใดมาคั่นระหว่างคำกริยาในชุดนั้น ยกเว้นแต่หน่วยนามหรืออาร์กิวเมนต์นาม (Nominal argument) ที่ทำหน้าที่เป็นกรรมของกรรมกริยา คำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียง เช่น เขาปิ้งปลากิน หน่วยนาม ปลา ทำหน้าที่เป็นกรรมของคำกริยา ปิ้ง ซึ่งเป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียง หากพิจารณาจากมุมมองทางความหมาย หน่วยสร้างกริยาเรียงแสดงเหตุการณ์ซับซ้อน (Complex event) เพียงเหตุการณ์เดียวที่ประกอบด้วยเหตุการณ์ย่อยๆ หลายเหตุการณ์ เหตุการณ์ย่อยเหล่านั้นอาจปรากฏต่อเนื่องกัน เช่น เขาเดินไปหยิบหนังสือพิมพ์ที่ชั้น หน่วยสร้างกริยาเรียง เดินไปหยิบหนังสือพิมพ์ เป็นเหตุการณ์ซับซ้อนที่ประกอบด้วย 3 เหตุการณ์ย่อยที่แสดงผ่านคำกริยา 3 คำ ได้แก่ เดิน ไป และ หยิบ หรือเหตุการณ์ย่อยเหล่านั้นอาจปรากฏในเวลาเดียวกัน เช่น เขานั่งอ่านหนังสือพิมพ์ (กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา, 2553; Diller, 2006; Tallerman, 2011; Thepkanjana, 2008)

กริยาวลีในแต่ละตัวอย่างข้างต้นเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงที่ประกอบด้วยคำกริยาตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป คำกริยาเหล่านั้นสื่อความหมายของวิธีการและการกระทำเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งอย่างชัดเจน หากพิจารณาเฉพาะหน่วยสร้างกริยาเรียงที่ประกอบด้วยคำกริยา 2 คำ คำกริยาคำที่สองแสดงเหตุการณ์ที่เป็นวัตถุประสงค์ของเหตุการณ์ที่แสดงผ่านคำกริยาคำแรก อาจกล่าวได้ว่า คำกริยาทั้งสองแสดงเหตุการณ์ซับซ้อนที่เรียงลำดับแบบการกระทำ-วัตถุประสงค์ กิ่งกามุจณ์ เทพกามุจณา (Thepkanjana, 2008) พิจารณาให้เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเหตุการณ์วัตถุประสงค์เดียว (Single objective event) เนื่องจากเหตุการณ์ทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในเชิงโมโนทัศน์ (Conceptual relation) อย่างไรก็ดี กล่าวคือ เมื่อเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้น อีกเหตุการณ์หนึ่งซึ่งพิจารณาว่าเป็นวัตถุประสงค์ของเหตุการณ์แรกก็มักจะปรากฏตาม เช่น ตัวอย่างที่ (48) สมศรีไปซื้อกับข้าวที่ตลาด และตัวอย่างที่ (49) เขาไปทำบุญที่วัดกับครอบครัว หน่วยสร้างกริยาเรียงของทั้งสองตัวอย่างเกิดจากคำกริยา ไป และคำกริยาแสดงการกระทำ (Action verb) ซื้อ และ ทำบุญ ตามลำดับ ฆาฏินี มณีนาวาชัยและกิ่งกามุจณ์ เทพกามุจณา (2559, น. 48) เรียกคำกริยา ไป ที่ปรากฏในตัวอย่างดังกล่าวว่า คำกริยานำ เมื่อคำกริยานำ ไป ปรากฏหน้าคำกริยาแสดงการกระทำคำอื่น คำกริยาที่ปรากฏหลังคำว่า ไป จะแสดงวัตถุประสงค์ของการเคลื่อนที่ออกจากสถานที่หรือจุดอ้างอิงของผู้พูด จากตัวอย่าง สมศรีไปซื้อกับข้าวที่ตลาด และ เขาไปทำบุญที่วัดกับครอบครัว ประธานของประโยคเคลื่อนที่ออกจากจุดอ้างอิงของผู้พูดเพื่อแสดงเหตุการณ์ซื้อกับข้าวและทำบุญที่วัดตามลำดับ ตัวอย่างอื่นก็แสดงการตีความในลักษณะเดียวกัน เป็นต้นว่า ตัวอย่างที่ (51) เขาจุดบู่หรือสูบ วัตถุประสงค์ของการแสดงเหตุการณ์จุดบู่หรือสูบ หรือตัวอย่างที่ (53) เขารีดเสื้อใส่ วัตถุประสงค์ของการแสดงเหตุการณ์รีดเสื้อคือเพื่อสวมใส่เสื้อตัวดังกล่าว ผู้ศึกษาพบว่า นอกจากคำกริยานำ ไป แล้ว หน่วยสร้างที่ประกอบด้วยคำกริยานำ มา ก็แสดงนัยทางความหมายวัตถุประสงค์เช่นเดียวกัน เป็นต้นว่า เขามาออกกำลังกาย เขามาซื้อของที่ห้างสรรพสินค้า เขามาทำงานที่นี้ทุกเช้า ความแตกต่างระหว่างหน่วยสร้างกริยาเรียงที่ประกอบด้วยคำกริยานำ ไป กับ มา คือ มุมมองของผู้ใช้ภาษาที่มีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กล่าวคือ คำกริยานำ ไป บ่งชี้เหตุการณ์ที่ประธานในเหตุการณ์

ดังกล่าวเคลื่อนที่ออกจากจุดอ้างอิงหรือตัวผู้พูด ในทางกลับกัน คำกริยานำ มา แสดง เหตุการณ์ที่ประธานของเหตุการณ์นั้นเคลื่อนที่เข้าหาจุดอ้างอิงหรือตัวผู้พูด

ความหมายวัตถุประสงค์ที่แสดงผ่านการใช้หน่วยสร้างกริยาเรียงข้างต้นนี้ เป็นความหมายเชิงวิจนปฏิบัติ (Pragmatic meaning) ซึ่งเกิดจากการอนุมานภายใน บริบทที่ว่า เหตุการณ์ที่แสดงผ่านคำกริยาคำที่สองเป็นวัตถุประสงค์ของเหตุการณ์ ที่แสดงผ่านคำกริยาคำแรก Diller (2006, p. 169) ระบุว่า การเรียงกันของคำกริยา (Verb serialization or Verb concatenation) ที่แสดงเหตุการณ์ต่อเนื่องกันโดยที่ไม่มี ช่องว่างหรือระยะห่างของเหตุการณ์ที่สังเกตได้นั้นว่าเป็นระยะเปลี่ยนผ่าน (Transition) ไปสู่การซ้อนอนุพากย์ (Subordination) หลักฐานทางภาษาที่สนับสนุนประเด็น ดังกล่าว คือ การแทรกคำเชื่อมอนุพากย์ “เพื่อ” ระหว่างคำกริยาคำแรกและคำกริยา คำที่สองได้โดยไม่ทำให้ความหมายต่างไปจากเดิมมากนัก เช่น เขาทอดปลากิน เป็น เขาทอดปลาเพื่อกิน รูปประโยค เขาทอดปลาเพื่อกิน ประกอบด้วย 2 อนุพากย์ ได้แก่ เขาทอดปลา ซึ่งเป็นอนุพากย์หลักและ (เขา) กิน ซึ่งเป็นอนุพากย์รองที่แสดง วัตถุประสงค์

อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่ว่าหน่วยสร้างกริยาเรียงในภาษาไทยทุกหน่วยสร้างจะแสดง เหตุการณ์วัตถุประสงค์เดียวที่ประกอบด้วยกริยากระทำและวัตถุประสงค์ดังตัวอย่าง ที่ได้นำเสนอข้างต้น หน่วยสร้างกริยาเรียงที่แสดงวัตถุประสงค์จะต้องประกอบด้วย คำกริยาที่แสดงเหตุการณ์ที่ปรากฏต่อเนื่องกันโดยไม่มีช่วงห่างระหว่างกริยากระทำ ที่สังเกตเห็นได้ดังที่ผู้ศึกษาได้กล่าวก่อนหน้าว่า คำกริยาทั้งสองแสดงความสัมพันธ์ กันในเชิงโมโนทัศน์ที่แน่นอน กิ่งกาญจน์ เทพกาญจน (Thepkanjana, 2008) เรียก คำกริยาดังกล่าวว่า คำกริยาแสดงกริยากระทำแบบปฐมภูมิ⁷ (Primary action verb) หน่วยสร้างกริยาเรียงที่แสดงวัตถุประสงค์จะประกอบด้วยคำกริยาแสดงกริยากระทำ แบบปฐมภูมิตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปภายใต้เงื่อนไขที่ว่า เหตุการณ์เหล่านั้นเป็นเหตุการณ์ ที่ปรากฏต่อเนื่องกันภายในเหตุการณ์วัตถุประสงค์หนึ่งเดียว คำว่า เหตุการณ์ต่อเนื่อง ในที่นี้ หมายความว่า เหตุการณ์ที่แสดงผ่านคำกริยาทั้งหมดที่ปรากฏในหน่วยสร้าง กริยาเรียงต้องปรากฏต่อเนื่องกันโดยที่ไม่มีช่องว่างระหว่างความต่อเนื่องของ เหตุการณ์เหล่านั้น หากเหตุการณ์ที่แสดงผ่านคำกริยาไม่ได้เป็นเหตุการณ์ที่ปรากฏ ต่อเนื่องกัน รูปประโยคที่ได้จะเป็นรูปประโยคที่ไม่เป็นที่ยอมรับในภาษา เช่น

(57) *เขาซื้อของทิ้ง

(58) *เขารีดผ้าพับ

(59) *เขาเย็บเสื้อยื่น

ถึงแม้หน่วยสร้างกริยาเรียงในตัวอย่างทั้ง 3 จะเป็นคำกริยาปฐมภูมิและแสดงลำดับเหตุการณ์ที่เป็นไปได้ แต่ลำดับดังกล่าวขัดแย้งกับความรู้ทางโลก (World knowledge) ของผู้ใช้ภาษา กล่าวคือ หากพิจารณาในตัวอย่างที่ (57) มี 2 เหตุการณ์ที่แสดงผ่านคำกริยา ซื้อ และ ทิ้ง แต่ 2 เหตุการณ์นี้ไม่ได้เกิดต่อเนื่องกัน กล่าวอีกนัยหนึ่ง มีอีกเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นระหว่างเหตุการณ์การซื้อและทิ้ง ด้วยเหตุที่ว่า คำกริยาในหน่วยสร้างกริยาเรียงจากตัวอย่างประโยคทั้ง 3 ไม่ได้แสดงเหตุการณ์ต่อเนื่องกัน คำกริยาคำที่สองที่ปรากฏในหน่วยสร้างจึงไม่ได้เป็นวัตถุประสงค์ของการกระทำในเหตุการณ์ที่แสดงผ่านคำกริยาที่ปรากฏก่อนหน้า เหตุผลดังกล่าวทำให้รูปประโยคทั้ง 3 ไม่เป็นที่ยอมรับในภาษา

⁷ คำกริยาแสดงการกระทำแบบปฐมภูมิ หมายถึง คำกริยาที่แสดงการกระทำที่ผู้ใช้ภาษารับรู้ทางประสาทสัมผัสได้ว่า การกระทำนั้นใช้อวัยวะส่วนใดของร่างกาย อาจกล่าวได้ว่า คำกริยาแสดงการกระทำแบบปฐมภูมิแสดงอาการหรือวิธีการทางกายภาพอย่างชัดเจน ยาใจ ชูวิชา (2536 อ้างถึงใน Thepkanjana, 2008) จำแนกคำกริยาแสดงการกระทำแบบปฐมภูมิเป็น 5 ประเภท ได้แก่ (1) คำกริยาที่แสดงการเคลื่อนที่เชิงกายภาพ เช่น บิน คลาน (2) คำกริยาที่แสดงการเคลื่อนไหวของร่างกาย เช่น ผงก (หัว) พยัก (หน้า) (3) คำกริยาแสดงท่าทาง เช่น ยืน นั่ง นอน (4) คำกริยาที่แสดงการได้ยินและมองเห็น เช่น ฟัง มอง อ่าน เห็น ฟัง และ (5) คำกริยาที่แสดงการกระทำอื่น ๆ ที่กระทำโดยส่วนของร่างกายมากกว่า 1 ส่วน ได้แก่ ฉีก ล้าง ปิ้ง คำกริยาแสดงการกระทำแบบปฐมภูมิแตกต่างจากคำกริยาแสดงการกระทำแบบไม่ปฐมภูมิ (Non-primary action verb) ในประเด็นที่ว่า คำกริยาแสดงการกระทำแบบไม่ปฐมภูมิเป็นคำกริยาที่ไม่ได้แสดงวิธีการหรือการกระทำของเหตุการณ์อย่างชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับคำกริยาแสดงการกระทำแบบปฐมภูมิ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ผู้ใช้ภาษาไม่ทราบแน่ชัดว่า เหตุการณ์ที่แสดงผ่านคำกริยาแสดงการกระทำแบบไม่ปฐมภูมิเกิดขึ้นจากการใช้อวัยวะส่วนใดหรือกระทำด้วยวิธีการใด เป็นต้นว่า กริยา ตอบ อาจกระทำด้วยการพูดตอบ เขียนตอบ โบกมือตอบ หรือพยักหน้าตอบ กริยา ไป ที่หมายถึงเคลื่อนที่ไปข้างหน้าอาจกระทำได้ด้วยการเดินไป วิ่งไป หรือคลานไป (กึ่งกาญจน์ เทพกาญจน์, 2553, น. 115-116)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า คำกริยาที่ปรากฏในหน่วยสร้างกริยาเรียงเพื่อแสดงวัตถุประสงค์จะเป็นคำกริยาแสดงการกระทำ (Action verb) เท่านั้น ไม่ใช่คำกริยาบอกสภาพ หลักฐานทางภาษาที่สนับสนุนประเด็นดังกล่าว คือ ตัวบ่งชี้วัตถุประสงค์ “เพื่อ” สามารถปรากฏหน้าคำกริยาคำสุดท้ายในหน่วยสร้างกริยาเรียงได้ เช่น เขาทอดปลาเพื่อกิน เขาจุดบู่หรีเพื่อสูบ เขารีดเสื้อเพื่อใส่ เขาไปที่ตลาดเพื่อซื้อข้าว เขาไปที่วัดกับครอบครัวเพื่อทำบุญ ทั้งนี้เป็นเพราะเหตุการณ์ทั้งหมดอ้างถึงประธานเดียวกันกับประธานในอนุพากย์หลัก คำกริยาบอกสภาพไม่สามารถปรากฏเป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงที่แสดงวัตถุประสงค์ได้ อาทิ

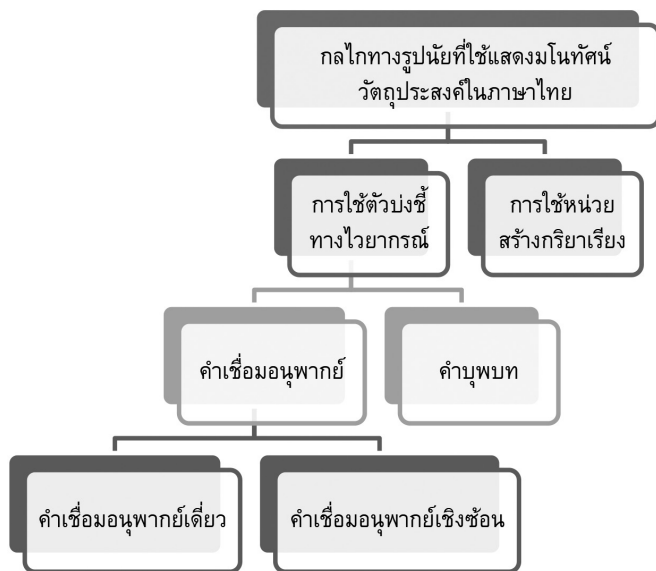
(60) *เราจะรักษาเขาหาย

(61) *เธอยกแขนขึ้นกันลำตัวผมห่าง

(ปรับจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

จากตัวอย่างข้างต้น คำว่า หาย และ ห่าง เป็นคำกริยาบอกสภาพ สภาพทั้งสองเป็นวัตถุประสงค์ของเหตุการณ์ที่แสดงผ่านคำกริยาที่ปรากฏก่อนหน้าได้ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า กลวิธีการแสดงเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นกลวิธีการใช้ตัวบ่งชี้ทางไวยากรณ์หรือคำเชื่อมอนุพากย์ “(เพื่อ)ให้” เป็น เราจะรักษาเขา(เพื่อ)ให้หาย เธอยกแขนขึ้นกันลำตัวผม(เพื่อ)ให้ห่าง จึงจะมีผลให้รูปประโยคทั้งสองเป็นที่ยอมรับในภาษา

กลไกทางรูปนัยสำหรับการแสดงมโนทัศน์วัตถุประสงค์ในภาษาไทยแสดงโดยสรุปในภาพที่ 7 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 7. แสดงกลไกทางรูปนัยสำหรับการแสดง
มโนทัศน์วัตถุประสงคในภาษาไทย

4. โครงสร้างทางโน้ตศน์และอนุพากย์แสดงวัตถุประสงคในภาษาไทย ตามมุมมองทางแบบลักษณภาษา

หากพิจารณาจากมุมมองทางความหมาย โครงสร้างทางมโนทัศน์ของ
วัตถุประสงคในภาษาไทยมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับโครงสร้างทางมโนทัศน์ของ
วัตถุประสงคที่พบในภาษาอื่น ๆ กล่าวคือ โครงสร้างมโนทัศน์ดังกล่าวประกอบด้วย
3 มโนทัศน์ย่อย ได้แก่ (1) ความจงใจในการแสดงกริยา (2) เป้าหมาย และ (3) การ
อิงช่วงเวลาในอนาคต อาจกล่าวได้ว่า วัตถุประสงคเป็นมโนทัศน์ที่มีลักษณะเป็น
สากลดังจะสังเกตได้จากมโนทัศน์ดังกล่าวพบในหลายภาษาและโครงสร้างทางมโน
ทัศน์ที่พบในภาษาต่างๆ ก็มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน

ถึงแม้วัตถุประสงคจะเป็นมโนทัศน์ที่เป็นสากล แต่การแสดงมโนทัศน์ดังกล่าว

ผ่านรูปภาษาก็มีรูปแบบที่แตกต่างกันตามลักษณะเฉพาะของแต่ละภาษา กลวิธีทางภาษาสำหรับการแสดงมโนทัศน์วัตถุประสงค์ในภาษาไทยจำแนกเป็น 2 กลวิธี ได้แก่ (1) การใช้ตัวบ่งชี้ทางไวยากรณ์ และ (2) การใช้หน่วยสร้างกริยาเรียง

ตัวบ่งชี้ทางไวยากรณ์ที่บ่งชี้วัตถุประสงค์ของเหตุการณ์อยู่ในรูปของคำเชื่อมอนุพากย์ซึ่งทำหน้าที่เชื่อมระหว่างอนุพากย์หลักกับอนุพากย์วัตถุประสงค์ กล่าวคือ เหตุการณ์หลักและวัตถุประสงค์แสดงผ่านอนุพากย์ที่แตกต่างกัน อนุพากย์หลักซึ่งแสดงเหตุการณ์หรือการกระทำของเหตุการณ์เป็นอนุพากย์หนึ่ง ส่วนอนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์ในฐานะสิ่งที่สร้างแรงจูงใจให้เกิดเหตุการณ์หลักแสดงผ่านอีกอนุพากย์หนึ่ง แต่อนุพากย์ทั้งสองเรียงร้อยเป็นหน่วยสร้างเดียวกันผ่านตัวบ่งชี้ทางไวยากรณ์ที่เป็นคำเชื่อมอนุพากย์ คำเชื่อมอนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์ในภาษาไทยจำแนกตามความซับซ้อนทางหน่วยคำได้ 2 รูปแบบ ดังนี้ (1) ตัวบ่งชี้อนุพากย์วัตถุประสงค์ที่ประกอบด้วยหน่วยคำเดียว ได้แก่ เพื่อให้ และ (2) ตัวบ่งชี้อนุพากย์วัตถุประสงค์เชิงซ้อน ได้แก่ เพื่อให้ ตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นผลมาจากมโนทัศน์ที่เชื่อมโยงกันของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ตัวบ่งชี้ทางไวยากรณ์อีกประเภทหนึ่งที่ใช้บ่งชี้วัตถุประสงค์ คือ คำบุพบทซึ่งเป็นคำสังโยคบทประเภทหนึ่ง คำบุพบทที่บ่งชี้วัตถุประสงค์ในที่นี้ปรากฏหน้าหน่วยนามที่แสดงบทบาททางความหมาย (Semantic role) เป็นเป้าหมายของเหตุการณ์ที่แสดงผ่านอนุพากย์หลัก หากเปรียบเทียบระหว่างอนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์กับหน่วยนามที่มีบทบาทเป็นเป้าหมายจะพบว่า ถึงแม้หน่วยทางภาษาทั้งสองจะแสดงผ่านรูปภาษาในลักษณะที่แตกต่างกัน แต่หน่วยทางภาษาทั้งสองก็มีจุดร่วมกันทางมโนทัศน์บางประการซึ่งก็คือมโนทัศน์เป้าหมาย หน่วยนามที่ปรากฏหลังคำบุพบทที่บ่งชี้วัตถุประสงค์อาจพัฒนามาจากรูปเต็มซึ่งก็คืออนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์ ด้วยเหตุนี้ คำเชื่อมอนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์บางคำ เช่น คำว่า เพื่อ จึงขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์จากคำเชื่อมอนุพากย์เป็นคำบุพบทที่บ่งชี้เป้าหมาย

กลวิธีทางภาษาอีกประการหนึ่งในการแสดงวัตถุประสงค์ในภาษาไทย คือ การใช้หน่วยสร้างกริยาเรียง Tallerman (2011) ระบุว่า กลวิธีทางภาษาที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์ซับซ้อน (Complex event) มีหลายกลวิธี เช่น การเชื่อมอนุพากย์ (Clausal

coordination) การแปลงเป็นนาม (Nominalization) เป็นต้น การใช้หน่วยสร้างกริยาเรียงเป็นกลวิธีหนึ่งในนั้น กลวิธีดังกล่าวที่ใช้บังคับวัตถุประสงค์ไม่ได้มีรูปภาษาที่ชัดเจนเพื่อบ่งบอกอนุภาคยวัตฤประสงค์เช่นเดียวกับการใช้ตัวบ่งชี้ทางไวยากรณ์ดังที่กล่าวในหัวข้อที่ผ่านมา การตีความว่าคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงเป็นวัตถุประสงค์ของเหตุการณ์ที่แสดงผ่านคำกริยาที่ปรากฏก่อนหน้าต้องอาศัยการตีความจากบริบทเช่นเดียวกับตัวอย่างที่ (9) จากภาษาจีนแมนดาริน

หากพิจารณาจากมุมมองทางโครงสร้างหรือกลไกทางรูปนัยในการแสดงมโนทัศน์วัตถุประสงค์ผ่านรูปภาษาจะพบว่า กลวิธีทั้งสองดูเหมือนว่าจะเป็นกลวิธีที่แตกต่างกัน กล่าวคือ กลวิธีแรกใช้ตัวบ่งชี้ทางไวยากรณ์ ส่วนกลวิธีที่สองใช้หน่วยสร้างแต่แท้ที่จริงแล้ว กลวิธีทั้งสองมีจุดร่วมกันบางประการซึ่งสอดคล้องกับลักษณะทางภาษาของภาษาไทย กล่าวคือ ภาษาไทยเป็นภาษารูปคำโดด (Isolating language) การแสดงประเภทหรือข้อมูลทางไวยากรณ์ (Grammatical categories/information) จะไม่ได้ใช้กระบวนการทางหน่วยคำเช่นเดียวกับภาษาที่มีระบบหน่วยคำที่ซับซ้อน บริบททางวากยสัมพันธ์จะเป็นสิ่งที่แสดงประเภทหรือข้อมูลทางไวยากรณ์ดังกล่าว (Prasithrathsint, 2006, p.115) ผู้ศึกษาเห็นว่า คำว่า บริบททางวากยสัมพันธ์ ในที่นี้ไม่ได้จำกัดเฉพาะหน่วยสร้างทางไวยากรณ์ (Grammatical construction) หรือหน่วยสร้างทางวากยสัมพันธ์เท่านั้น หากแต่หมายรวมถึงการเรียงลำดับหน่วยประกอบภายในหน่วยสร้างรวมทั้งการใช้ตัวบ่งชี้ทางไวยากรณ์ที่มีอิสระในการปรากฏ สาเหตุที่กล่าวเช่นนี้เป็นเพราะหากพิจารณาการใช้ตัวบ่งชี้ทางไวยากรณ์เพื่อแสดงอนุภาคยวัตฤประสงค์ในภาษาไทยจะพบว่า ตัวบ่งชี้เหล่านี้มีอิสระในการปรากฏมากกว่าหน่วยคำเต็ม อนุภาค หรือรูปติดซึ่งไม่มีอิสระในการปรากฏดังจะเห็นได้จากรูปภาษาเหล่านี้ต้องปรากฏร่วมกับรูปภาษาอื่นด้วย กระบวนการทางหน่วยคำบางประการเพื่อบังคับวัตถุประสงค์ อาจกล่าวได้ว่า เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาอื่น ๆ แล้ว กลวิธีหรือกลไกทางรูปนัยในการแสดงวัตถุประสงค์ในภาษาไทยจะใช้กลวิธีทางวากยสัมพันธ์ ไม่ใช่กลวิธีทางหน่วยคำ

5. สรุปผลการค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สรุปผลได้ว่า มโนทัศน์วัตถุประสงค์ในภาษาไทยมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับมโนทัศน์วัตถุประสงค์ที่พบในภาษาอื่น ๆ กล่าวคือ มโนทัศน์ดังกล่าวประกอบด้วยมโนทัศน์ที่เป็นสากล 3 มโนทัศน์ย่อย ได้แก่ ความตั้งใจหรือเจตนาของผู้แสดงกริยา เป้าหมาย และการอิงช่วงเวลาในอนาคต ส่วนกลไกทางรูปนัยในการแสดงมโนทัศน์ดังกล่าวผ่านรูปภาษาหรือที่เรียกว่า อนุพากย์วัตถุประสงค์ นั้น หน่วยสร้างแสดงวัตถุประสงค์ในภาษาไทยประกอบด้วย 2 อนุพากย์โดยที่อนุพากย์หลักปรากฏหน้าอนุพากย์วัตถุประสงค์ ลำดับของอนุพากย์ดังกล่าวสอดคล้องกับการเปรียบเทียบในเชิงแบบลักษณ์ที่ว่า ภาษาที่เรียงลำดับของหน่วยประกอบเป็นแบบกริยา-กรรม (VO) และภาษาที่ใช้ตัวบ่งชี้อนุพากย์วัตถุประสงค์นำหน้าอนุพากย์ดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะเรียงลำดับของอนุพากย์ลักษณะนี้ การแสดงวัตถุประสงค์ในภาษาไทยจะใช้ตัวบ่งชี้ทั้งในลักษณะคำศัพท์หน่วยคำเดี่ยว ได้แก่ คำเชื่อมอนุพากย์และคำบุพบท และการใช้ตัวบ่งชี้วัตถุประสงค์เชิงซ้อนที่เกิดจากการนำคำศัพท์หน่วยคำเดี่ยวมาประกอบกัน การปรากฏร่วมกันของคำศัพท์หน่วยคำเดี่ยวดังกล่าวเป็นผลมาจากมโนทัศน์ที่เชื่อมโยงทั้ง 2 คำเข้าด้วยกัน มโนทัศน์ดังกล่าว คือ เป้าหมาย นอกจากนี้ ผู้ศึกษาพบว่า การใช้หน่วยสร้างกริยาเรียงเป็นกลวิธีทางภาษาอีกประการหนึ่งที่ผู้ใช้ภาษาไทยใช้แสดงนัยทางความหมายวัตถุประสงค์ การใช้หน่วยสร้างกริยาเรียงเพื่อแสดงนัยทางความหมายดังกล่าวเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขที่ว่า คำกริยาที่เรียงต่อกันนั้นเป็นคำกริยาแสดงการกระทำแบบปฐมภูมิที่แสดงเหตุการณ์ต่อเนื่อง กล่าวอีกนัยหนึ่ง เหตุการณ์ที่ชุดกริยาเรียงแสดงนั้นไม่มีระยะห่างของเหตุการณ์ที่สังเกตเห็นได้ ผู้ศึกษาไม่พบการใช้หน่วยคำเติมเนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาไม่เปลี่ยนรูปคำ (Analytic language) ที่หนึ่งคำมีแนวโน้มประกอบด้วยหน่วยคำ 1 หน่วย ด้วยเหตุนี้ การบ่งชี้วัตถุประสงค์จึงเป็นความหมายทางไวยากรณ์ประเภทหนึ่งจึงแสดงผ่านรูปภาษา ในลักษณะหน่วยคำทางไวยากรณ์ที่เป็นอิสระหรือการใช้หน่วยสร้างกริยาเรียง ผู้ศึกษามุ่งหวังว่า การศึกษาค้นคว้านี้อาจเป็นประโยชน์ในฐานะตัวอย่างข้อมูลภาษาสำหรับการศึกษาในเชิงแบบลักษณ์ภาษาต่อไป

อักษรย่อที่ใช้ในบทความฉบับนี้

1 2 3	1 st , 2 nd , 3 rd pronoun	NOML	nominalizer
ART	article	OBJ	object
AUX	auxiliary	PASS	passive
CAUS	causative	PL	plural
CONN	connector, connective	PNCT	punctual
DIM	diminutive	POSS	possessive
DUR	durative	POT	potential
FOC	focus	PRF	perfect
FUT	future	PRFV	perfective
IMM	immediate (past, future)	PROP	propriative
INTR	intransitive	PRVT	privative ('without')
LOC	locative	PST	past
M	masculine	PTC	particle
MDL	modal	PURP	purpose, purposive
MSD	Masdar (gerund)	RL	realis
N	neuter	SG	singular
NOM	nominative	SUBJ	subject

รายการอ้างอิง

- กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนาน. (2553). หน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบในภาษาไทย. ใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (บรรณาธิการ), *หน่วยสร้างที่มีข้อขัดแย้งในไวยากรณ์ไทย หน่วยสร้างคุณานุประโยค หน่วยสร้างประโยคเติมเต็ม หน่วยสร้างกริยาเรียง หน่วยสร้างกรรมวาจก* (หน้า 66-173). (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนาน. (2559). *Grammaticalization กระบวนการกลายเป็นรูปไวยากรณ์*. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ ฝ่ายวิจัย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาฎิณี มณีนาเวชัยและกึ่งกาญจน์ เทพกาญจนาน. (2559). การกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำกริยา ไป เป็นคำบ่งชี้ทัศนภาวะ. *วารสารมนุษยศาสตร์*, 23(1), 39-69.
- พิรุฬห์ ปิยมหงส์. (2559). *คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทย* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- วิภาส โปธิแพทย์. (2561). *ภาษาไทยในมุมมองแบบลักษณะภาษา*. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ ฝ่ายวิจัย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2553). หน่วยสร้างกรรมวาจก. ใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (บรรณาธิการ), *หน่วยสร้างที่มีข้อขัดแย้งในไวยากรณ์ไทย หน่วยสร้างคุณานุประโยค หน่วยสร้างประโยคเติมเต็ม หน่วยสร้างกริยาเรียง หน่วยสร้างกรรมวาจก* (หน้า 174-273). (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Croft, W. (2003). *Typology and universals*. (2nd Ed). Cambridge: Cambridge University Press.
- Croft, W. and Cruse, D.A. (2004). *Cognitive Linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Daniel, M. (2010). Linguistic typology and the study of language. In J. J. Song (Ed.), *The Oxford Handbook of Linguistic Typology*. Oxford: Oxford University Press.
- Diessel, H. (2001). The ordering distribution of main and adverbial clauses: A typological study. *Language* 77(2): 433-55.
- Diller, A.V.N. (2006). Thai Serial Verbs: Cohesion and Culture. In A.Y. Aikhenvald and R.M.W. Dixon (Eds.), *Serial Verb Constructions A Cross-linguistic Typology* (pp. 160-177). Oxford: Oxford University Press.
- Evans, V. and Green, M. (2006). *Cognitive Linguistics: An Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Hasplemath, M. (2003). The geometry of grammatical meaning: semantic maps and cross-linguistic comparison. In M. Tomassello (Ed.), *The new psychology of language: cognitive and functional approaches to language structure Vol.2*. London: Lawrence Erlbaum Associates.
- Haspelmath, M. (2008). Comparative concepts and descriptive categories in cross-linguistic studies. Ms., MPI Leipzig. Available online at <<http://email.eva.mpg.de/~haspelmt/papers.html>>.
- Heine, B. (1990). The dative in Ika and Kanuri. In W. A. Croft, S. Kemmer, & K. Denning (Eds.), *Studies in Typology and Diachrony: Papers presented to Joseph H. Greenberg on his 75th birthday* (pp. 129-149). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Iwasaki, S., & Ingkaphirom, P. (2009). *A Reference Grammar of Thai*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Moravcsik, E. A. (2013). *Introducing Language and Typology*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Öztürk, B. (2006). Case-driven Agree, EPP and passive in Turkish. In W. Abraham and L. Leisiö (Eds.), *Passivization and Typology Form and Function* (pp. 383-402). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.

- Prasithrathsint, A. (2006). Development of the thùuk passive marker in Thai. In W. Abraham and L. Leisiö (Eds.), *Passivization and Typology Form and Function* (pp. 115-131). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Rice, S., & Kabata, K. (2007). Crosslinguistic grammaticalization patterns of the allative. *Linguistic Typology*, 11(3), 451-514.
- Schmidtke-Bode, K. (2009). *A Typology of Purpose Clauses*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Tallerman, M. (2011). *Understanding Syntax*. (3rd ed.). London: Hodder Education.
- Thepkanjana, K. (2008). Verb serialization as a means of expressing complex events in Thai. In B. Lewandowska-Tomaszczyk (Ed.), *Asymmetric Events* (pp. 103-120). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Thepkanjana, K., & Uehara, S. (2015). Effects of Constituent Orders on Functional Extension Patterns of the Verbs for Give: A Contrastive Study of Thai and Mandarin Chinese. *Language and Linguistics*, 16(1), 43-68.

Received: April 24, 2018

Revised: December 14, 2020

Accepted: December 22, 2020